

mfonhangverseny. 17.30: Jazz-ongorahangverseny. 21.10: Esti hangver-

nczene. 21.40: Igon t az énekakadémia nczene. Regedüsonáták. 19.30: Fuvós

mfonhangverseny. 1.30: Könnyű zene. mfonlemezek. Tarka-est. 20: Ope-nyű zene. Hangverseny. nyű zene. 20.45: Vendéglői zene. ekar hangversenye.

átvitel. hangverseny. Cseh szerb népdalok. 21: rseny. amfón. 20: Házi

decésch

ák, csipkebevarrás, ai munkák, műv-ontirozás jutányos kézimunkaszalónjá-

30 Str. Avram

idei praxissal és nyokkal rendelkező, magyar és német ali alkalmazást ke-állalok" jeligré a

ó módszerrel jutá- is. Cím a kiadóban

fejt kóser tehén és egy tehéntől fejt Schwartz Ignácén n. Reg. Ferdinand

dezés eladó, cím a

gomblyukkötést, stopolást jutányos cca 21., jobbra 1.

belépésre perfekt Regina Mária 49.

ó állandó bucu- t fenn a Hermes szváltó üzlet Cluj. Telefon 29.

ő, aki egyben tör- német levelező. sírást tud, nagy k, állást keres. st is vállal. Meg- us végzettség" je- ek.

irdetmény

idő hitközség uj- ai fiu iskolájánál, ben csak az első gy betöltendő ta- tség iskolászéke állás elnyeréséért gyakorlatlaltal ren- iskolai tanítók, törvény 16 parag ételeknek min- azt hiteles okmá- k. A kellően fel- elnökségéhez cím ölróti igazgató- évi január hó Hitelesített máso- : oklevél, állam- omán s héber tu- , családi állapo- nyok s esetleg a desí engedély. A jövő tanév meg

hó 19. Márk, igazgató. széki elnök.

XIV. ÉVF. * SZAM 21
Kolozsvár, 1931
január 28 Szerda
5691 ÉV Sebat 10

Taxa postala
olatite in numer
No. 221.716-929

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 10 szám. Telefon 9-77

ELŐFIZETESI ARAK:

Félévre . . . . . 600 lej
Negyedévre . . . . . 320 lej
Egy hónapra . . . . . 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETESI ARAK:

Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

A „nagy-lelkű“ Anglia

Alig négy héttel ezelőtt adta ki az indiai alkirály azt a rendeletet, mely a hindu nacionalista mozgalmat s a mozgalom minden fegyveres és fegyvertelen szervezetét törvényen kívül helyezte. Albion Indiába vezényelt katonái, bírái és közigazgatási közegei minden egyes tüntetés alkalmával úgy szabdalják a jámbor és rajongó hindukat, mint a répát s a bírák olyan könnyedséggel szabtak ki tízéves fegyverbűntetéseket, mintha ezzel a saját üdvösségüket biztosították volna.

Történt pedig ez éppen azokban a napokban, amikor Londonban több-milliárd font értékű vagyonnal rendelkező maharadszák s egyéb válogatott urak tanácskozássra gyűltek össze, hogy az Indiának adandó alkotmánytervezetet — Maedonald munkaspárti miniszterelnök észjeze alatt — megvitassák. A tárgyalás ideje alatt csaknem esoda történt. A tiszta árja vérrrel rendelkező maharadszák, nyilván Maedonald meghatározó hatása alatt, összelelkendeztek a mohamedán delegátusokkal s miáltal Indiában patakokban folyt a tüntető nacionalisták vére, Londonban az angol-hindu „béke“ új korszakát ünnepeletek.

A londoni esodát most új esoda követte. Váratlanul, de — mint alább ki fog tűnni — nem egészen érthetetlenül. A törvényen kívül való helyezést elrendelő ukáz keltétől számított második hónapban Gandhit és összes vezértársait márcól-holnapra szabadlábra helyezték s a hindu nacionalista mozgalomban résztvevőket általános amnesztiában részesítették. Ha az amnesztia azokra már nem is terjedhet ki, akik az indiai angol beavatkozás atyai szigorúsága miatt régen az árnyak birodalmában üdülnek: azokra nézve, akiket életben talál ez a kegy, nem kicsi örömet jelenthet. A nagy nemzeti szabadságot, amelyért börtönbe esutkák őket, még nem kapták ugyan ajánlékba, de egyelőre szabadon rendelkezhetnek afelett, hogy vajjon a jövőre nézve a békés beletörődést, vagy pedig az új küzdelmeket választják-e élet-hivatásukul. Egészen bizonyos, hogy a Gandhiék felé nyújtott békejebb — egy időre legalább — lecsendesíti a hindu nacionalisták lázongó kedélyét. Anglia nem nagyon esett soha a szentimentalizmus és nagy-lelkűség bünibe, nem valószínű tehát, hogy ezuttal beleesett. Sokkal valószínűbb, hogy a váratlan amnesztia a háromhónapos londoni alkotmányozó konferencia tanácskozássalnak betetőzéséül jött létre s célja, mint minden esetben, amikor Anglia lábai alatt a talaj meggingott: az időnyerés.

Ha Arany János balladájában még meg is állja a helyét az az állítás, hogy Edward angol király koronájában a legszebb gyémánt — a walesi tartomány: a mai Angliára vonatkoztatva sokkal inkább áll az a megállapítás, hogy India a brit impérium legszebb s főleg legfontosabb gyémántja. India az angol imperializmus számára nemcsak a legolcsóbb nyersanyaglelőhelyet, nemcsak a legolcsóbb munkaerőt jelenti, hanem keleti politikájának legfőbb erődjét és bázisát is. Indiát megtartani Anglia számára egyet jelent világi és anyagi hatalmának megtartásával. Értelhető tehát, ha érette meghoz minden megengedhetetlen és minden megengedhető áldozatot.

Jelenleg olyan áldozatot hoz érte, a mely kifelé egészen magasztosnak tűnhetik fel. Holott a valóságban ez a magasztosság egészen józan megfontolások eredménye. Nem részvét, nem engedékenység, hanem a kényszer és a

„Az idő mulik és az anarchia kopogtat az ajtón“

Serruys francia pénzszakértő kijelentette az uralkodónak, hogy Románia nem számíthat nagyobb összegű kölcsönre a külföldi pénzpiacon

Argetoianu és az „új ritmus“ hívei el vannak keseredve, mert Mironescu kijelentette, hogy a jelenlegi kormány helyén marad s az uralkodó hozzájárulásával meg köti a „kis“ külföldi kölcsönt

A CFR után a posta élére is aktiv katona kerül

Bucuresti-Bukarest, január 27. (Az Új Kelet tudósítójától.) Mironescu miniszterelnök külföldi utjáról való hazatérése után hosszú expozéban ismertette a többségi képviselők és szenátorok előtt a politikai helyzetet. A miniszterelnök kijelentette, hogy a kölcsöntárgyalások kedvező mederben haladnak előre és éppen ezért bizalommal tekint a közeljövő elé. Mironescu hangsúlyozta azt is, hogy a tárgyalásokat a kormány felsőbb körök tudtával és beegyezésével folytatja s hogy ezek a bizonyos felsőbb körök tudatában vannak, hogy a politikai életnek stabilitásra van szüksége, mert csak így állhatjuk helyre a bizalmat a külfölddel szemben.

Összeomlott kombinációk

Mironescu nyilatkozata nagy meglepetést keltett politikai körökben s különösen azoknak a politikuskoknak körében, akik számoltak a nemzeti parasztpárti kormány közeli bukásának lehetőségével. Az ugyanis nyilvánvaló volt, hogy Mironescu az uralkodó hozzájárulásával tette meg kijelentéseit, amelyekből teljes joggal lehetett azt a következtetést levonni, hogy a jelenlegi rezsim élete a következő hónapokra legalább is biztosítva van. Ez viszont keresztelte azoknak a számításait, akik a nemzeti parasztpárti kormány misztérióját a költségvetés megszavazásával befejeztek tekintették és legkésőbb február 15-re tették a kormány és esetleg rezsimváltás időpontját. A kombinációk szerint Argetoianu vette volna át a hatalmat, hogy egy személyiségekből álló kormány élén keresztül vigye az ötéves gazdasági tervet, vagy pedig egy Titulescu elnöklete alatt megalakuló ugynevezett technikai kormányra várt volna a feladat, hogy a Népszövetség támogatása mellett és egy jelentős nagyságu külföldi kölcsön segítségével megkezdje az ország gazdasági és pénzügyi reorganizálásának munkáját.

Mit mondott Serruys a királynak?

Mironescu kijelentései ezzel szemben halomra döntöttek egy belátható időre legalább is ezeket a kombinációkat. A

politikai színészkedés születtje. A Londonból hazatérő maharadszák és mohamedán törzsfőnökök az alkotmánytervezet malasztját vitték magukkal hazájukba, nyilván azzal a rendeltetéssel, hogy a hindu népnek Anglia nagy-lelkűségét, megváltó megértését hirdessék, amely rövidesen alkotmánnyal fogja megajándékozni éppúgy a kialakuló új indiai plutokráciát, mint a minden tiszteltetelműt szabad hindu közlemből tisztátalansága miatt eltávolított páriát. A hazatérő maharadszák és mohamedán törzsfőnököknek azonban otthon valószínűleg nem hitték volna el minden további nélkül az

miniszterelnök kijelentette, hogy az uralkodó magáévá tette a stabilizációs kölcsön második részletének felvételével kapcsolatos terveket és bizalommal van kormányának munkája iránt. Ebből az következik, hogy az uralkodó egyelőre kitart a nemzeti parasztpárti rezsim mellett és nem óhajtja sürgősen életbeléptetni az Argetoianu által reklamált „új ritmust“. A jelenlegi kormány ellenségei Serruys francia pénzkapacitás romániai látogatásában vélték megtalálni az okát annak, hogy a Mironescu-kormány távozásának terminusa eltolódott. Hir szerint ugyanis Serruys kijelentette az uralkodó előtt, hogy a nemzetközi pénzpiac jelenlegi helyzete nem teszi lehetővé Románia számára azt, hogy egy nagyobb, például 250 millió dolláros kölcsönt vegyen fel, mint ahogyan azt Argetoianu és barátai szeretnék.

Argetoianu el van keseredve

De bármi is történt, legyen a kulisszák mögött, tény az, hogy a Mironescu kormány helyzete ideiglenesen legalább is stabilizáltnak mondható. Most már szó sincs arról, hogy ez a kormány a parlamenti szeszio bejárása előtt, amely valószínűleg április 15-én fog megtörténni, elhagyja helyét. Az új ritmus hívei körében a belpolitikának ez a fordulata meglehetősen lehangoltságot, sőt elkeseredést váltott ki. Ezt a hangulatot tükrözi vissza az a nyilatkozat is, amelyet Argetoianu tett a Curentul tudósítója előtt és amely hangjának élességénél fogva, politikai körökben nagy feltűnést keltett. Az újságíróknak ama kérdésére, hogy mit szólna Mironescu miniszterelnök legutóbbi kijelentéséhez, Argetoianu a következőket válaszolta:

— Jobb, ha nem játszunk a szavakkal, — volt a válasz. A kormánynak csak annyi köze van a stabilizációhoz, hogy azt sikerült kompromittálnia. Nincs szó a stabilizációs kölcsön második részletének folyósításáról, hanem új expediensről a párizsi piacon, amely csak hitelünket fogja rontani a külföld előtt.

A kormány által hirdetett rövidebb,

vagy hosszabb időre szóló gazdasági újjáépítés tervére vonatkozólag Argetoianu egyszerűen kijelenti, hogy ez a terv nem fog megvalósulni, már csak azért sem, mert ez a kormány nem is tud ilyen tervet kidolgozni. Gazdasági és politikai terveket nem lehet megvalósítani bizonyos inponderabilitások nélkül, — ezt már Bismark is megállapította. A gazdasági életben a bizalom az az első feltétel, amely nélkül nem lehet semmit csinálni. A kormány nem rendelkezik ezzel a bizalommal semmilyen irányban és még maga a kormány sem bizik abban, hogy ilyen tervet meg tudna valósítani.

— „Az idő mulik és anarchia kopogtat az ajtón“ — fejezte be Argetoianu nyilatkozatát.

A közeljövő eseményei mindenesetre be fogják bizonyítani, hogy Argetoianu pesszimizmusa indokolt volt-e, vagy sem.

Bucuresti-Bukarest, január 27. Lapjelentések szerint Andronescu Plautius dr., a posta jelenlegi vezérigazgatója, egy-két napon belül el fogja hagyni állását. Helyébe Gabriel Marinescu ezredest, Bukarest jelenlegi rendőrprefektusát kombinálták, aki közvetlenül az uralkodó visszatérése után néhány napig a posta katonai parancsnoka volt. Ujabb értesülések szerint azonban a posta vezérigazgatójává Paul Teodorescu ezredest, a hatodik számú Mihail Viteazul ezred parancsnokát fogják kinevezni. A kinevezésről szóló dekrétum egy-két napon belül meg jelenik a Monitorul Oficialban.

Politikai körökben élénken kommentálják azt a tényt, hogy a CFR után a posta élére is aktiv katona személy kerül. Ugy Teodorescu ezredes, mint Ionescu tábornok az uralkodó feltétlenül bizalmát bírják. Ionescu tábornok, a CFR új vezérigazgatója, egyébként nyilatkozott a sajtó képviselői előtt és hangsúlyozta, hogy nem mint politikus kerül a CFR élére. Az újságírók kérdésére kijelentette Ionescu, hogy továbbra is megmarad a hadsereg kötelékében.

színűtlen, hogy ez az alkotmány ki fogja elégiteni majd őket. Azt azonban mindenesetre eléri Anglia, hogy pillanatnyilag időt nyer egy új felkészüléshez. A hindu nacionalisták nem fognak megnyugodni, de bizonyos, hogy Anglia sem fog lábhoz tett fegyverekkel pihenni humanista babérajain. Albion nem köt rossz üzleteket, ezt éppen a londoni konferencia s legujabb amnesztiaja is bizonyítja. Sőt mi több: Gandhiék szabadonbocsátása a hiszékenyek szemében még azt a látszatot is keltheti, hogy Anglia tud nagy-lelkű is lenni. Persze, csak üzleti érdekei erejéig. (s. l.)

A kormány kétkulacsos gazdasági politikáját ostorozta a kamarában Mirescu szocialista képviselő

Február 3-ig elnapolták a törvényhozó testületek üléseit

Bucuresti-Bukarest, január 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ma délutáni ülésén napirend előtt Mirescu szociáldemokrata képviselő szólalt fel, aki a kormányhoz az ipari termékek árának leszállításával kapcsolatos akciójával foglalkozott. A szocialista képviselő kijelentette, hogy információi szerint az iparvállalatok ezt az akciót arra akarják felhasználni, hogy leszállítsák a munkások béréit. Az árak olcsóbbá tételének ez a módja azonban teljesen illuzórikus — mondotta a szociáldemokrata képviselő — mert csak újabb lépést fog jelenteni a gazdasági élet stagnálásának fokozódása felé.

Az áldozati adó következményei

A szociáldemokrata képviselő kifejtette, hogy az állami tisztviselők és alkalmazottak fizetésének redukcója a legsúlyosabb csapást jelentette az ország gazdasági életére, mert jelentős mértékben csökkentette a fogyasztó tömegek vásárló képességét. Az áldozati adó kivetése folytán jelentős pénzmennyiség került ki a forgalomból s a fogyasztó képesség csökkenése végeredményben újabb munkanélküliséghez vezet, hogy vezessen. Ugyanígy csapást jelentene a gazdasági életre az ipari munkások fizetésének csökkentése is. Ezzel szemben a felszólaló azon a véleményen van, hogy az ipari vállalatok ne alkalmazzák a fizetésüket, hanem nyereségeiket redukálják.

A továbbiakban Mirescu azt fejtette ki, hogy míg a kormány egyik oldalán az árak olcsóbbá tételét akarja keresztülvinni, a másikon mindent elkövet, hogy a tényleges olcsóbbodást megakadályozza. A cukorkartell és a horribilis behozatali vámtarifa védelme alatt tetszés szerint dirigálja a belföldi árakat és hatalmas nyereségeket vág ki az ipar számára. A kenyér ára aránytalanul magas a gabonatermékek árához viszonyítva, de az ipari és kereskedelmi minisztérium utasította a primáriákat, hogy tartsák fenn a jelenlegi kenyérrárat a gabonatermékek értékesítéséről szóló törvényjavaslat megszavazásáig. A papirkartell az amugy is szemtellenül magas árakat azzal próbálta jobban felszólalni, hogy a behozatali vámtarifa ismételt felemelését kérte a kormánytól.

Az állam mint árdragító

Ez azonban csak az egyik oldala a kormány kétkulacsos gazdasági politikájának. A második oldalán a kormány saját intézményei révén ugyancsak mindent elkövet az árak megrágítása érdekében. A posta most készül általános tarifájának emelésére. Az államvasutak továbbra is fenntartják magas személyi és áruszállítási illetékeiket, az adók pedig változatlanul magasak.

A szociáldemokrata képviselő az elmondottak alapján felhívta a kormányt a figyelmébe, hogy a tömegek egyre fokozódó pauperizálódása súlyos következményeket vonhat maga után. Itt az ideje — mondotta Mirescu, — hogy a kormány végül is tisztázza az ország közvéleménye előtt, milyen gazdasági és pénzügyi politikát kíván a közeljövőben folytatni.

Kellemetlen kérdés a szeszadóról

Mischie többségi kérdi Voicu Nitescu igazságügyminisztert, igaz-e az, hogy a szocialista irodalom standard műve...

BÖHM ADOLF:
A cionista mozgalom
Kivonat a tartalomról:
Az emancipáció és következményei
A cionizmus és a modern zsidóság
A cionizmus előfutárai a 20. században
Achad Haam
Herzl Tivadar fellépése
Eredmények és csalódások
Herzl egyénisége stb., stb.
Ára: 120 lej
KAPHATO AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

a kormány rövid időn belül a parlament elé fogja terjeszteni az uszorakamat letörésre vonatkozó javaslatot.

Ceausoglu lupista felvilágosításokat kér a pénzügyminisztériumtól arra vonatkozólag, hogy az utóbbi hónapokban a szeszadó címén mennyit inkasszált az állam.

Pop-Cicio István kamarai elnök bejelenti, hogy Ionescu többségi képviselőnek a Banca Nationala adminisztratorává történt kinevezése folytán a râmnicu-sarati kerületben megüresedett egy képviselői mandátum. Ezután az elnök bejelentette, hogy a képviselőház üléseit február 3-ig elnapolták.

Miért napolták el a kamara üléseit

Bucuresti-Bukarest, január 27. A Lupta jelentése szerint a kamara üléseit azért napolták el, mert egyrészt a képviselők a részleges választások előkészítésével vannak elfoglalva, másrészt pedig a kormány nem volt abban a helyzetben, hogy az uszorakamat elleni törvényjavaslatot a parlament elé terjessze. A kormány egyes tagjai

ugyanis s közöttük Madgearu és Popovici Mihály azon a véleményen voltak, hogy a kamatellenes törvényjavaslat előtt más fontosabb gazdasági természetű törvényjavaslatokat kell megszavaztatni. Ezenkívül megakadályozta a javaslat betérjesztését az is, hogy a többségi képviselőknek egy jelentős része 18 százalék helyett 12 százalékban kérték a kamatláb maximumának megállapítását. Mig Voicu Nitescu javaslata a Banca Nationala diszkontlábán felül 9 százalékot engedélyez a bankoknak, addig a többségi képviselők csak 3 százalékos hasznot hajlandók engedélyezni.

A kormány ezt a konfliktust úgy oldotta meg, hogy — elnapolta a parlamentet. A kérdés azonban csak ideiglenesen nyert megoldást, mert az uszorakamat ellenes törvényjavaslat előbb-több a parlament elé fog kerülni.

A kormány 1931-re is fenntartja a tavalyi globálisadó kivetését

Február 15-én kezdik meg munkájukat az adókövető bizottságok. Csak a részvénytársaságok egyenesadóját fogják ebben az évben is kivetni, magánosoknál csak akkor kerüli sor új adó megállapítására, ha bebizonyítják, hogy jövedelmi helyzetük megváltozott

Bucuresti-Bukarest, január 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Voicu Nitescu igazságügyminiszter tegnap délután egy igen érdekes s a romániai adófizetők közelebről érintő törvényjavaslatot terjesztett a kamara elé. A javaslat kimondja, hogy a részvénytársaságoktól kivéve, az állam 1931. évre is fenn tartja az 1930. évben kivetett globális jövedelmi adót.

A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnap este már meg is kezdte a hat szakaszból álló törvényjavaslat tárgyalását. Az első szakasz leszövegi, hogy a kereskedelmi és iparvállalatok, valamint a szabadfoglalkozással bíró egyéneknek 1930-ban fizetett globális adóját az

állam 1931. évre is fenntartja, úgy, hogy új adókövetések ezzel fölőlegessé váltak. Az első szakasz 2-ik bekezdésének rendelkezése szerint az elmúlt évben kivetett globális adón abban az esetben lehet változtatni, ha az államkincstár, vagy pedig az adófizető képviselője törvényes bizonyítékokkal igazolja, hogy az illető adóalany jövedelme az elmúlt évvel szemben megváltozott. Ebben az esetben az államkincstár, vagy az adóalany az elmúlt évi adó megváltoztatását kérheti a fellebbezési bizottságtól.

A törvényjavaslat 2-ik szakasza megállapítja, hogy az első szakasz rendelkezései részvénytársaságokra nem vonat-

koznak. A részvénytársaságok globális adóját 1931. évre az adóalany vallomása és az elmúlt évi mérleg alapján állapítják meg. A javaslat következő szakasza ugyancsak igen érdekes rendelkezést tartalmaz. Eszerint azok, akik 1931. január 1-ig globális adót egyáltalán nem fizettek, mentesítve lesznek minden büntető szankció alól, ha folyó évi február 15-ig bezárólag jövedelmükről adóvallomást nyújtanak be.

A pénzügyminisztérium által kinevezett adókövető bizottságok egyébként február 15-én kezdik meg munkájukat. A vállalatok január 31-ig terjeszthetik be az egyes pénzügyigazgatóságokhoz alkalmazottairól szóló kimutatásait.

Száztizenöt ezer vagon gabona maradt értékesítetlenül Románia elmúlt évi terméséből

Az orosz dumping kiszorította a román zabot is az összes európai piacokról. Romániában rakják át az orosz hajórakományokat a Duna-hajókra

Bucuresti-Bukarest, január 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A földművelésügyi minisztérium hivatalos kimutatást közöl arról, hogy Románia gabonakivitele 1930-ban 110 ezer vagonra csökkent. Ennek következtében az elmúlt évi termésből értékesítetlen maradt 25 ezer vagon buza, 40 ezer vagon árpa és 50 ezer vagon kukorica, ezenkívül pedig nagymennyiségű zab.

Ez a statisztika hivatalos megerősítést jelent annak a szomorú ténynek, hogy a román gabonaexport, különösen az orosz dumping következtében katasztrofálisan visszaesett. Ismeretesek azok a károk, amelyeket a szovjet gabonadumpingja az országnak okozott. Az orosz buza egész Európát elárasztotta és kiszorította a román árut azokból az államokból, ahol a román kivitel évek óta elhelyezkedésre talált. A dumping teljesen tönkretette a román buzatermelést, leszállította az árakat, ennek következtében elértéktelennítette a földeket. A termelők nagy tömegének a buza mellett a zab volt az a kiviteli cikkük, amelyet még kihelyezhettek.

Románián keresztül folyik a dumping

Amint most bukaresti jelentésből értesülünk, az orosz dumping a zabkivitelre is ráfeküdt és rövid idő alatt sikerült olyan eredményt elérnie, amelylyel megbénította a román exportot. A zabexport minimálisra süllyedt, úgy szólván tökéletesen megszűnt, mert a román zab az orosz árúval olcsóságban versenyezni nem tud. Bécsben egyáltalán nem mutatkozik érdeklődés a román zab iránt, holott még csak hónapokkal ezelőtt nagymennyiségű zabot kötöttek le Romániából a bécsi tőzsdén. Ma már Bécsét elárasztotta az orosz zab és a román gazdák termése elérték-

telenedve hever a raktárakban. Ami pedig a legtragikusabb, a szovjet zabkampánya Románián keresztül bonyolódik le. Január 25-én a sulinai kikötőbe érkezett a Sofia Teodoropolu nevű görög hajó, amelyet a Novorossisk-i szovjetkikötőben 1600 tonna zabbal terheltek meg. A tranzitőműveleteket a DDSG ausztriai hajózási társaság bonyolítja le, amelynek megbí-

zása van arra, hogy az orosz zabot Sulinától Bécsig a Dunán az ausztriai piacra dobja. Miután pedig a Duna nemzetköziségét különböző konvenciók biztosítják, a román állam tétlenül kénytelen eltérni, hogy az ország területén szállítsák át külföldre azt az árut, amely az orosz dumping következtében ma már az összes külföldi piacokról kiszorult.

A bécsi lapok részletesen foglalkoznak a magyar-osztrák barátsági szerződés aláírásának jelentőségével

Fogadóestély Bethien tiszteletére. A magyar miniszterelnök az őseire vonatkozó adatokat tanulmányozta Bécsben

Bécs, január 27. Betlen magyar miniszterelnök a délutáni folyamán látogatást tett az állami levéltárban, megtekintette a magyarországi osztályt és átnézte a családjára vonatkozó okiratokat. A látogatás befejeztével Ender dr. osztrák szövetségi kancellár és Schober dr. külügyminiszter viszonzották Bethien délelőtti látogatását a bécsi magyar követségen. Este a Ballhausplatzon lévő szövetségi kancellári palotában vacsora és fényes fogadóestély volt a magyar miniszterelnök tiszteletére.

kifejezést, hogy a gazdasági tárgyalások eredményre fognak vezetni. A Volkszeitung azt hangoztatja, hogy a politikai megértésnek a mai helyzetben legfőbb záloga a gazdasági együttműködés s így annak elérése sem lehet kétséges.

Bécs, január 27. Schober külügyminiszter szerint a magyar-osztrák gazdasági tárgyalások februárban fognak folytatódni és minden remény meg van arra, hogy eredményre vezessenek.

Bécs, január 27. A lapok részletesen foglalkoznak a magyar-osztrák barátsági szerződés aláírásának jelentőségével és a kancellár vacsoráján elhangzott beszédekkel.

A Neue Freie Presse, a Neues Wiener Journal, a Wiener Neueste Nachrichten annak a reményüknek adnak

— A racionalizálás és a munkanélküliség problémája a munkaügyi hivatal előtt. Genfből jelentik: A nemzetközi munkaügyi hivatal konferenciáján tegnap a racionalizálás és a munkanélküliség viszonyával foglalkoztak.

HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

es rokon- i mű iránt

netországi Pro- nagy beszéde a

zoló értekezését, a gróf és Kurt Bluzza, Bernstorff el- tette az utóbbi év Fehér Könyv pub- d — nemcsak az váltotta ki a tiltá- m a Balfour-dekla- idó barátjában is. rikában szokatlan- ztak a sajtó és a Palesztina-kérdé- s az angol alsóhá- as Palesztina-vita- erősen támada a munkáspárt néhány izálta a kormány- ziszterelnök egyéb- zemélyesen tett lé- a Jewish Agency- Jewish Agency és gy-négy tagja tár- alesztina-kérdésről. flátszik, kedvezően hogy a tárgyalá- angol kormány a t félremagyaraz- ni fogja és remél- mánynyilatkozat a um és a Balfour- en fog történni. a hogy Palesztin- a normális viszo- lehet konstatálni. lyzet ebben az or- sinylette meg a rpart melletti ül- b narancsültetvé- városi kolonizáció et állott be. A vá- sokat építkeznek. melletti elektro- és a Holt tenger knázására alakult árait, épül a hai- Földközi tenger eponája lesz. zédét lelkesen meg szólalás után a g tagjai lelkes el.

JUDONSÁHAI AD... TOE AZ UJ KE... YÁBAN

güiroda!

ES pénzváltóüzlet Ferdinand 13. netjegyek. Önálló vezményes igazol- zásokhoz. Idegen Társas és egyéni CFR körutazási elvilágosítás min- ügyben.

eredeti

Weizmann Chaim személyesen vezeti az Amerikába induló Keren Hajjeszód-delegációt

Niszan havát „Sokolow-hónapnak” deklarálta a cionista Executive

London, január 27. A cionista exekutívé január 20-án Nachum Szokolow elnöke alatt sajtókonferenciát tartott. Szokolow kijelentette az újságírók előtt, hogy Weizmann professzor legközelebb egy delegáció élén a Palesztina-kampány megerősítése céljából az Egyesült Államokba utazik. Még nem történt döntés afelől, vajjon Weizmann elutazása miatt az angol kormány megszakítja-e a Jewish Agency-val való tárgyalásokat, vagy pedig folytatja azokat Weizmann távollétében és csak akkor határoz, ha majd Weizmann visszatér.

Szokolow ezután a kongresszus határ idejének elhalasztásáról beszélt és mindenekelőtt kijelentette, hogy a cionista kongresszus nem öncél, hanem eszköz az igazi cél, a zsidó Nemzeti Otthon újjáépítése felé. A cionista világszervezet nagy többsége a kongresszus elhalasztása mellett döntött, arra való tekintettel, hogy a kongresszus korai megtartása árthatna a Palesztina-kampánynak. Az eredeti határidőnek kitolása más okból is szükségessé vált. Az amerikai nemcionisták vezetői ugyanis kijelentették, hogy március elején nem vehetnek részt a Jewish Agency tanácsának ülésén.

Dr. Félix Rosenbluth kijelentette, hogy az elmúlt év novemberében és decemberében lefolytatott együttes amerikai zsidó kampány sikertelensége arra indította az exekutívét, hogy minél előbb beindítsa a Palesztina-kampányt Amerikában. A cionista exekutívé mizrachi tagjainak lemondását a kongresszus határidejének kérdésével lehet összefüggésbe hozni. A mizrachi ugyanis ragaszkodott ahhoz, hogy a kongresszus februárban tartassék meg és hogy a Palesztina-kampányt a kongresszus befejezése után indítsák meg. Az exekutívé mizrachi tagjai egyelőre nem döntöttek abban az irányban, vajjon megmaradjanak-e a cionista exekutívé kebelében, vagy sem.

Joseph Sprinjak bemutatta annak a tervzetnek alapvonalait, amely lehetővé teszi a palesztinai kolonizációs munka érdekében 1 millió font sterlingnek az előteremtését. A tervzet szerint szövetséget kell alakítani a palesztinai kolonizáció fejlesztése érdekében. A szövetség kell hogy 1 millió tag felett rendelkezzen, akik közül mindenki 1 font sterlinget ad a palesztinai kolonizációra. Ez lehetővé tenné a kolonizációs munkához szükséges eszközök nagyarányú beszerzését, másfelől mozgósítani lehetne a palesztinai újjáépítés érdekében a zsidó tömegeket. Sprinjak kijelentette még, hogy a palesztinai munkásság ezt a tervet, amelynek megvalósításától rendkívül sokat vár, lelkesedéssel fogadta.

London, január 27. Megirtuk, hogy Nachum Szokolow, a zsidó nemzeti mozgalom vezérégyénisége és a cionista Exekutívé elnöke a hetekben ünnepli születésének hetvenedik évfordulóját. Ebből az alkalomból a cionista világszervezet exekutívéje elhatározta, hogy Niszan havát Szokolow-hónapnak deklarálja. Ezt az elhatározást az Exekutívé az alábbi manifestumban jelenti be a világ zsidóságának:

„Testvéreink és elvbarátaink! Schvat hónap ötödik napján vezérünk, Nachum Szokolow életének hetvenedik évfordulójához ér. Minden ország zsidói ünnepelni fogják ezen a napon a férfit, aki korunk zsidó életére és munkásságára ráütötte egyéniségének bélyegét. Mint gondolkodó, mint tudós, mint publicista, mint a zsidó szellem hirdetője, mint a modern héber zsurnalizmus megalkotója, mint vezérünk Izrael szellemi és materiális felszabadulásának harcában, Nachum Szokolow toronyszerűen emelkedik ki nemzedéke felett. Élő megtestesítője múltunk legszebb tradícióinak és jövőnk legnemesebb reményének.

Főlölesges mondanunk, különösen cionistáknak, hogy mit jelent az irás és a cselekvés e kimagasló férfianak eleműve a mi nemzeti újjászülöttségünk szempontjából. Nines cionista, aki ne tudná, hogy Nachum Szokolow neve a büszkeség és remény forrása. A nehéz időkben, amelyeket mozgalmunk most végigcsinál, az ő léte a mi körünkben lelkesítő példa a többi munkára. Tudjuk, sajátos egyéniségének legjavát hozásította mozgalmunk rendelkezésére:

bölcsességét, lobogó lelkesedését és folyton alkotó szellemét.

Ezen a napon, amikor vezérünk betölti hetvenedik évét, fiatalos erőben és frissességben, a világ egész zsidósága, különösen pedig a cionisták elvannak telve a kívánságtól, hogy örömlüknek és hálájuknak látható kifejezést adjanak. Jól tudjuk, semmi annyira nem fekszik szívének Nachum Szokolownak, mint a cionista szervezet, amelynek fölépítésén elejétől kezdve közreműködött. Semmi sem okozna neki nagyobb örömet — mondotta néhány év előtt ő maga — mint az, ha a cionista szervezet erősekké és nagynak látná és ha ebből a célból a zsidóság minden töle telhető áldozatot meghozna. A cionista exekutívé tehát elhatározta, hogy elnökét azzal fogja ünnepelni, hogy Niszan hónapját (március 15-től április 15-ig) a cionista világszervezet Szokolow hónapjának proklamálja. Ebben a hónapban kell hogy egyesüljenek az összes erők, hogy a cionista ideát a zsidó nép minél szélesebb rétegeibe vigyük, kell hogy az eszmét megerősítsük és terjesszük új cionista csoportok és közületek létesítése által, új tagok szerzésével, a sékelnek a zsidó nép szé-

les tömegeibe való meghonosításával és a cionista világszervezet belső konszolidálásával. Az erőknél ilyen egyesítése nagy organizatorikus igyekezettel és áldozatkészséggel vezérünk, Nachum Szokolow számára bizonyítékot fog szerezni arra, hogy szelleme élő erőt jelent közöttünk, hogy példája bennünket újabb munkára serkent, hogy életének műve gyümölcsöt hoz.

A világszervezet Szokolow hónapja megelőzi közvetlenül a tizenhetedik cionista világkongresszust. Minden ország cionistájának tehát ezt a hónapot a cionista eszmék hatalmas manifesztációjává kell tennie. Nagyobb ünneplésben nem részesíthetjük Nachum Szokolowot.

London 1931. január 23.

A Cionista Világszervezet Exekutívéje.

Weizmann Chaim professzor meleg hangú táviratban üdvözölte Szokolowot a proklamáció kibocsátása alkalmából. A berlini országos cionista szervezet pedig január 23-án ünnepléte diszgyűlés keretében Nachum Szokolow hetvenedik évfordulóját.

Elrendelték a harmincnapos vizsgálati fogságot a Barzel vaskereskedés betörői ellen

Semmit nem lehetett rájuk bizonyítani

Cluj-Kolozsvár, január 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Barzel vaskereskedésben két héttel ezelőtt tettenért betörők, mint ahogy azt az Uj Kelet már megírta, a Kolozsváron és Nagyváradon heteken át tartó kihallgatásuk alkalmával minden terükre irt büneslekményt tagadtak. Miután a rendőrség a bukaresti rendőrség adataiból sem tudta rájuk bizonyítani, hogy a Kolozsváron megkísérelt betörésen kívül más büneslekményben is

résztvettek volna, a rendőrség kénytelen volt eredménytelenül befejezni a nyomozást és tegnap délben a két betörőt átadták az ügyészségnek.

Dr. Dunca Gerő vizsgálóbíró ma délben elrendelte a 30 napos vizsgálati fogságot a betörők ellen. Ezek fellebbeztek a törvényszék vádтанасához, mely ma délelőtt rövid tanácskozás után elrendelte ellenük a vizsgálati fogságot.

Felmentették a „falu rosszának” gyilkosát

Egy korcsmai verekedés véres epilógusa a törvényszék előtt

Cluj-Kolozsvár, január 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék negyedik szekciójá előtt ma érdekes parasztyilkosság per zajlott le. Halálotkozó súlyos testi sértés vádjával egy parasztember állott a bírák előtt, aki egy korcsmai verekedés után egy karóval úgy megütötte egy falubelijét, hogy az pár nap múlva, a szenvedett súlyos sérülések következtében kiszenvedett. A törvényszék előtt kibontakoztak a gyilkosság részletei.

Székely Péter, Puskás János és Gilovan Miklós Gárbau községbeli parasztleányok a korcsmában mulatgattak és három liter pálinkát fogyasztottak el. A tekintélyes kvantum természetesen a fejükbe szállt és meglehetősen illuminált állapotban hagyták el a korcsmát. A korcsma előtt Székely tréfásan meglökte Gilovant. Gilovan, akit a falu legbrutálisabb és legverekedőbb emberének ismertek, erre kést rántott. Két társa, látva, hogy Gilovan nines olyan állapotban, hogy szót tudna adni eselekedeteiről, elmenekült előle. Ez azonban utánuk futott és hamarosan be is érte őket. Puskás jobbnak

látta elmenekülni az izgága verekedő elől, Székely azonban az egyik szomszédos kertbe ugrott át és egy karót tépett ki a földből. Ezzel próbált védekezni Gilovan ellen, aki kezében késsel feléje rohant. Székely ekkor a karóval fősújtotta Gilovant, aki több sebből vérezve esett össze. Gilovan azonnal kórházba szállították, ahol azonban rövid szenvedés után meghalt. Székely útjébe nyolc helyen törte be Gilovan fejét.

Székelyt a csendőrség letartóztatta, majd a kolozsvári ügyészségen ült vizsgálati fogságban. A mai törvényszéki tárgyaláson kihallgatták a büntény egyetlen tanuját, Puskást, aki a vádlóval teljesen egybehangozott tette megvallomását. A törvényszék fennforogni látta a súlyos testi sértés büntetést, de mert Gilovan már el volt itélve öt éves fegyházra gyilkosságért és minthogy a gárbaui verekedésnél kétségtelenül beigazolódtott, hogy Székely tettét jogos önvédelemből követte el, felmentette Székelyt a vád és annak következményei alól.

Már az amerikai filmszillagok is takarékoskodnak

A nagy amerikai börzsekrach Hollywood sztárjait is üzletemberekké tette

London, január 27. A gondtalan költekezés napja úgy látszik Hollywoodban is leáldozóban van. A pazar ünnepek és költséges lakomák ma már oly ritkák, mint a fehér holló. Eltűntek a málnaszínű limousinek, a magánházak megszüntek mindenki számára nyitvaálló hotelek lenni és a fizetésül

kapott csekk feleslegét mindenki a bankba viszi.

Még nem is olyan rég, hihetetlen pazarlás folyt a filmmetropolisban. Mindenki többnek akart látszani, az emberek tüntettek a luxussal és rengeteget költöttek olyan dolgokra, amelyeknek az értéke mélyen az értük fizetett ösz-

szeg alatt maradt és amelyeknek csak az volt a hivatásuk, hogy azt a látszatot keltsék, hogy tulajdonosuk ezt a fényűzést is megengedheti magának. Ámde jött a nagy wallstreeti krach és az emberek kénytelenek voltak megadni, hogy jövedelmük feleslegét eszeríthetnek a gyümölcsözötté.

De azért a múltban is voltak (és nines is olyan kevesen, mint a kivüállók gondolnak), akik nem vették ki részüket abból, amit Hollywoodban „activities”-nek neveznek; mindig voltak a filmkolóniában olyanok, akik a nagy átlagtól teljesen elütő életmódot folytattak és akiknek az volt az elvük, hogy akkor kell takarékoskodniok, amikor még van miből és nagyon sokan vannak különösen a letűnt csillagok között, akik kizárólag ennek köszönheték azt, hogy a beszélőfilm térhódításával, szívesen vagy nem de visszavonulhattak a magánéletbe.

John Gilbert is egyike volt azoknak, akiket a nagy amerikai börzsekrach a legérzékenyebben érintett, mert csaknem egész vagyona értékpapirokban feküdt. Hogy ma némileg mégis „szánálva” van, ezt kizárólag annak köszönheti, hogy annakidején Los Angelesben potom pénzért megvásárolt ingatlanait a hatóság városrendészeti okokból kizárította és olyan árat fizetett érte, amilyenről John Gilbert még álmodni sem mert volna. Azóta John Gilbert minden felesleges pénzét ingatlanokba fekteti.

Egy másik, a Metro zászlaja alatt dolgozó művész, aki nem elégszik meg a minden luxust és elképzelhető jóléte biztosító filmsztári fizetéssel, Charles Pickford. Alig helyezkedett el Hollywoodban, felállított egy benzinkutat és automobil-alkatrész üzletet nyitott, majd az ingatlanüzletben kezdett el tevékenykedni. Megvásárolt egy jelentékeny kiterjedésű birtokot Playa del Rey közelében egy lakatlan földnyelven, mire most kiderült, hogy az a földnyelv egyike az olajban leggazdagabb területeknek és a bérlok, akik a birtokon olaj után furnak, bérösszegben tízszeresen visszatérítik azt az összeget, amelyet Charles Pickford az egész birtokért fizetett. 4000 láb mélységben a birtok állítólag minden varakozást felülmúló mennyiségben tartalmazza a „fekete aranyat”.

Marion Daviesnek ugyancsak az ingatlanpiacon van nagy érdekltsége. Ugyonk útján veszi és adja az ingatlanokat és ez az üzlet tekintélyes mellékjövödelmet biztosít a szép szöke filmsztárnak. Eppen így szép szökeget jelent az évi budgetjében az a három villa, amely Beverly Hillben és Santa Monica-ban áll és amit európai tartózkodása idejében bérbe szokott adni.

Gréta Garbo ezzel szemben anyagi ügyeinek intézését business-manjére bizza, aki a művésznő szerény jövedelmének el nem költött részét nemzetközi értékpapirokba fekteti. Mr. Greenwood, a Metro-gyár kereskedelmi igazgatója igen sokszor kezére jár a igazoknak tanácsaival.

Wallace Beery vagyonának egy részét a repülőgépiparba fekteti, azonban ő is inkább ingatlanokkal és értékpapirokkal spekulál. A legérdekesebb mellékfoglalkozások egyike azonban kétségtelenül Bessie Lovevé, akinek Bakersfielden gulyája van és tenyészállatkereskedéssel foglalkozik igen iatenziven.

A német Grönland-expedíció egyik vezetője: zsidó

Berlin, január 27. A német kormány, mint ismeretes, egy nagy Grönland-expedíciót szervezett meg, amelyben vezetőszerepet juttattak dr. Fritz Loewé, a zsidó frontharcosok szövetségének alelnökének is. Az expedíció, amelyet háromnegyed évvel szerelt fel Wegener professzor, az első, amely a grönlandi jéghegyek között tölti a telet. Loewenek az a feladata, hogy az expedíció élelmezését lássa el. Ez a legveszedelmesebb munka ezen a helyen. A legutóbbi transzport alkalmával, amikor dr. Fritz Loewenek el kellett ereszkednie 3000 méternyi magasságból, hogy az expedíció tagjait élellemel ellássa, hirtelen 40 fokra szállott alá a temperatura és hatalmas hóviharok kezdődtek. Dr. Fritz Loewenek ennek ellenére is sikerült elérnie az expedíció tagjait. Fritz Loewe egyébként a háboruban az elsőosztályú vaskoronarendet kapta meg. Világhírű meteorológus és a berlini repülőállomáson teljesített meteorológiai szolgálatot.

A „korlátozott” Kijárat az

Washington tudósítójától. zezet úgy látszik, hogy ismét vándorlás előben egyre inkább lyokat. Az E hozó testület sága Stimson alapján a kölékkal csökkenben lévő bevintézkedés. európai orsz a bevándorlá A bevándorlá san érinti a mokat, ahol ezrei voltak

Tiltakozó

A bevándorló böző amerikai váltotta ki. Alakult Liga Szövetségi T közül pedig mitett, az a HIAS K Stimson áll a köz újabb be Ezek a szervében kérték tozatosan a meg a módo mára, hogy i tagjaikkal az Az említett együttes me az amerikai

Stimson tiltakozó kü korlátozás e Az államtitl Reed szentélnöke és Jo lának két tését javasol munkanélkül egyetlen le szerint csakitak volna be amerikai áll ebben a pill Államokban által kiadott ján. Stimson ezen javasla változott v vándorlást szabályozta.

Párizs, jan dák központ tette közé l tését. A jele tálja, hogy a bár az utób seket tettek országukban lási szükség nek azonban Európában, bevándorlás dot adnának. Amikor a H megalakult, kivándorlás pontját. A napra szeg az időben l dorlási orsz lis helyzete

Különösen

Jár az 1931 150+150 = 300 könyvet ves

könyvek

A „korlátlan lehetőségek hazája“ védekeznek a munkanélküliség ellen

Kilencven százalékkal csökkentették az amerikai bevándorlók kvótáját

Stimson államtitkár azt válaszolta a tiltakozásokra, hogy teljesen be akarták szüntetni a bevándorlást. A kelet-európai államokban a zsidó kivándorlási irodák kimutatásai szerint tizezrek várnak az emigrálásra

Washington, január 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A súlyos gazdasági helyzet úgy látszik arra kényszeríti Amerikát, hogy ismételten megszorítsa a bevándorlás elé állított s az utóbbi években egyre inkább megszorított akadályokat. Az Egyesült Államok törvényhozó testületének bevándorlási bizottsága Stimson államtitkár előterjesztése alapján a következő két évre 90 százalékkal csökkentette le a jelenleg érvényben lévő bevándorlási kvótát. Ez az intézkedés, különösen a kiskvótájú kelet-európai országok számára egyértelmű a bevándorlás teljes felfüggesztésével. A bevándorlási tilalom különösen súlyosan érinti azokat a kelet-európai államokat, ahol a nyomorgó zsidóság tízezrei voltak az emigrációra felkészülve.

Tiltakoznak a zsidó szervezetek

A bevándorlás megszorítása különböző amerikai testületek tiltakozását váltotta ki. A Bevándorlók Védelmére Alakult Liga a Keresztény Egyházak Szövetségi Tanácsa, a zsidó szervezetek közül pedig az American Jewish Committee, az American Jewish Congress és a HIAS küldöttséget menesztettek Stimson államtitkárhoz és tiltakoztak az újabb bevándorlási sorompók ellen. Ezek a szervezetek az emberiség nevében kérték az államtitkárt, hogy változtasson a törvényjavaslaton és adja meg a módot az amerikai polgárok számára, hogy külföldön tartózkodó családtagjaikkal az Unió területén élhessenek. Az említett szervezetek ilyen értelmű együttes memorandumot nyújtottak be az amerikai kormánynak.

Stimson államtitkár kijelentette a tiltakozó küldöttségek előtt, hogy a korlátozás enyhítéséről szó sem lehet. Az államtitkár rámutatott arra, hogy *Reed szenátor, a bevándorló bizottság elnöke és Johnson képviselő a bevándorlásnak két évre való teljes felfüggesztését javasolták*, ebben látva a további munkanélküliség megakadályozásának egyetlen lehetőségét. Ezen javaslat szerint csakis olyan személyek kaphatnak volna bevándorlási engedélyt, akik amerikai állampolgárok rokonai és akik ebben a pillanatban is az Egyesült Államokban tartózkodnak, a kormány által kiadott tartózkodási engedély alapján. Stimson főleg azért emelt kifogást ezen javaslat ellen, mert illy módon megváltozott volna az az elv, amely a bevándorlást nemzeti származás szerint szabályozta.

Párizs, jan. 27. A zsidó emigráció irodák központja, a HJCEM a napokban tette közzé 1927-től 1929-ig terjedő jelentését. A jelentés mindenekelőtt konstatálja, hogy a kelet-európai országokba — bár az utóbbi években nagy erőfeszítéseket tettek arra, hogy a zsidókat saját országukban segítsék, — nagy kivándorlási szükség nyilvánul meg. E szükségnek azonban nem felelnek meg sem Európában, sem Amerikában azok a bevándorlási lehetőségek, amelyek módot adnának a zsidók elhelyezkedésére. Amikor a HJCEM 1927 februárjában megalakult, a háború utáni évek zsidó kivándorlási mozgalma elérte mélypontját. A keleten élő zsidók napról napra szegényedtek el és ugyanabban az időben bezártak előttük a bevándorlási országok kapui. Ez katasztrófa-lis helyzetet teremtett.

Különösen súlyos a helyzet Lengyel-

Ingyen
 jár az **Athenaeum 1930 és 1931 ALMANACH**
 150+150 = 300 oldal, sok képpel, ha bélyegben 20 lejt beküld, vagy 200 lejért könyvet vesz és e hirdetésre hivatkozik.
LEPAGE
 könyvkereskedés Cluj—Kolozsvár

országban, ahol az utóbbi években már nemcsak a zsidók igyekeztek kivándorolni, hanem igen nagy számban nem-zsidók is. Az oroszországi emigrációs munkát az ITA moszkvai irodája irányítja.

A háború utáni kivándorlás legfeljebb határát 1923-ban érték el és pedig az Argentínába való kivándorlással. Ebben az évben Argentínába 195.063 bevándorló emigrált Argentína földréje és ezek között 13.706 zsidó volt.

Azóta Argentínába évente átlag 6500 zsidó vándorol. Argentína a bevándorlás számát illetően az Egyesült Államok után következik. Fokozott jelentősége van a bevándorlás szempontjából Braziliának is. 1924-ben ebben az államban hozzávetőleges becslés szerint 10 ezer zsidó élt, 1928-ban már 30 ezernél is nagyobb volt a zsidók száma. Ezzel szemben a zsidó bevándorlás erősen csökkent Kanada felé. A HJCEM további munkája a kisebb délamerikai

Kolozsvár városa lényegesen leszállította a telepádót

Még mindig nincs megszavazva a költségvetés

Cluj-Kolozsvár, január 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt tíz órakor folytatta Kolozsvár város tanácsa mult hétről elnapolt közgyűlését, amelynek napirendjén ismét a költségvetés szerepelt. Az általános vita befejeződén, dr. Mihail polgármester szavazásra teszi fel a kérdést, mire a közgyűlés általánosságban megszavazza a költségvetést. Ezután dr. János Gáspár alpolgármester tételtől-tételre ol-

vassa fel a költségvetést, amelynek egyes pontjaihoz, főképp a román blokk tagjai szólnak hozzá. A mai tanácsülés kimagasló eseménye volt, hogy Schwartz Jakab indítványára kimondták az oly sokszor felpanaszolt telepádónak lényeges leszállítását. Azoknál a helyiségeknél, amelyeknél eddig a bérösszeg 15 százalékat fizették telepádó címén, ezután 10 százalékot fognak fizetni, amelyeknél eddig 20 százalékot

Modern zsidó költők

Ivan Goll, Andre Spire, Jabotinszky, Werfel, Max Brod, Avigdor Hameiri, stb.

zsidó versei

(Herz könyvtár) 20 lejt beküldése ellenében pórtómentesen küldi az Uj Kelet könyvosztálya.

Államok felé irányul és sok kilátás van arra, hogy Chillében, Paraguayban, Venezuelában és Colimbiában és más délamerikai országokban lehet majd elhelyezni a zsidó kivándorlókat.

Franciaországban is számos zsidó munkaerőt lehet alkalmazni a mezőgazdasági munkánál. A HJCEM Romániába is ki akarja terjeszteni munkakörét, továbbá be akarja vonni a munkába Magyarországot, Csehszlovákiát és Görögországot.

A szabadlára helyezett Gandhi máris tiltakozik...

A feltűnés elkerülése végett este 11 órakor helyezték szabadlára Gandhit és társait

Macdonald az alsóház ülésén beszámolt az indiai alkotmányozó konferencia eredményeiről

A szovjet kész az együttműködésre a kapitalista államokkal a gabonaárak stabilizálására?

London, január 27. Bombayból jelentik, hogy Gandhit és Sarojini Naidu asszonyt a hatóságok a feltűnés elkerülése végett este tizenegy órakor engedték ki a poonai Yarooda-börtönből, amikor az uccán várakozó újságírók, mozioperatőrök és a tömeg már szétesz lottak. Gandhi távozása előtt köszönő levelet nyújtott át a letartóztatási intézet parancsnokának, melyben a vele szemben tanúsított jó bánásmódot köszönetét juttatta kifejezésre. Ezután beült a fogház udvarán álló autók egyikébe Naidu asszonnyal együtt. A gépkocsik a börtön hátsó kapuján át távoztak. Poonától tíz mérföldnyire vonat várakozott a kiszabadult foglyokra, amelynek elsőosztályu különfülkéjében tették meg az utat Bombayig. Bombayban a nacionalista mozgalom szabaddá lett vezéreit óriási tömeg lelkesen fogadta és ünnepelte.

Bombayi jelentés szerint Gandhi tiltakozott a sőtörvény érvénybenhagyása és az ellen,

hogy az amnesztiában csak tizenegyzren részesültek, míg huszonháromezer politikai elítélt előtt a börtönök nem nyíltak meg.

A hindu nacionalista vezér ezután elhagyta a poonai Yarooda-börtönt.

Lon'on, január 27. Az angol alsóház mai ülésén Macdonald miniszterelnök

ismertette az indiai alkotmányozó konferencia lefolyását és eredményeit. Közölte, hogy egyelőre csak alapelveket állapítottak meg s a kormány a közel jövőben készül megfontolási tárgyává tenni a további lépéseket. Liberális részről üdvözölték a kormányt az expozé elhangzása után és hangoztatva azt,

hogy a konferencia sok bizalmatlanságot és féltreértést eloszlatozott, szerencsekívánatokat juttattak kifejezésre az Indiát érdeklő további közjogi tevékenységhez.

A konzervatívok szónoka annak szükségességét hangoztatta, hogy a kormánynak a további lépések megtételénél nem szabad figyelmen kívül hagynia Anglia érdekeit az indiai terület védelmét, pénzügyeit, külpolitikáját és az indiai kisebbségek megvédését illetően. Ugyanancsak az alsóház ülésén Dalton külügyi államtitkár bejelentette, hogy a moszkvai külügyi népbiztosságon közölték Anglia nagykövetségével a szovjet azon álláspontját, hogy az oroszországi munkarendszer ügyében nem engednek meg vizsgálatot vagy ellenőrzést egyetlen külföldi hatalomnak sem. Ez az oka annak, hogy nem lehet megállapítani, vajjon Oroszországban kényszermunka-rendszerrel termelik-e azokat az árukat, amelye-

ket a külföldön dumping-áron hoznak forgalomba.

Newyork, január 27. A Herald vancouveri munkatársának jelentése szerint Alberta kanadai állam hivatalos köreiből megerősítették azt a híresztelést, hogy a szovjet együttműködésre kész a kapitalista államok gazdasági tényezőivel a gabonaárak stabilizálása érdekében.

Úgy látszik, Oroszország is kezdi érezni a dumping rossz hatását.

Oroszország nem Angliával tárgyal ebben a kérdésben, hanem közvetlenül Kanadával. A tárgyalások célja az, hogy a két exportállam az azonos minőségű búzát egységes áron hozza forgalomba.

Lengyel kereskedelmi szakértők érkeztek Prágába. Bécsből jelentik: Lengyel kereskedelmi szakértők és varsoói minisztériumi főhivatalnokok ma Prágába érkeztek, ahol hivatalos körökkel érintkezést keresnek abból a célból, hogy hivatalosan is tudomására hozzák a csehszlovák kormánynak azt a lengyel sajtóban feltárt sérelmet és károsodást, amely Lengyelországot a magyar-csehszlovák kereskedelmi szerződésen kívüli állapot folytán érte.

és amelyeknek csak...
 nk, hogy azt a látsza...
 tulajdonosuk ezt a...
 engedheti magának...
 wallstreeti krach és...
 elenek voltak megta...
 elmük feleslegét ész...
 ümölösztetniek.
 ban is voltak (és nem...
 mint a kívülálló...
 nem vették ki részü...
 Hollywoodban „acti...
 s; mindig voltak a...
 vanok, akik a nagy...
 lító életmódot foly...
 az volt az elvük, hogy...
 koskodniok, amikor...
 nagyon sokan van...
 tített esillagok közöt...
 nek köszönheték azt...
 a ténhódításával, sz...
 e visszavonulhattak...
 egyike volt azoknak...
 erikai börtökrach a...
 érintett, mert csak...
 a értékpapirokban...
 némileg mégis „sz...
 árólag annak közön...
 éjén Los Angelosben...
 gvasárolt ingatlanát...
 észeti okokból kisa...
 rat fizetett érte, ami...
 rt még álmodni sem...
 John Gilbert min...
 et ingatlanokba fek...
 Metro zászlaja alatt...
 i nem elégzik meg...
 elképzelhető jólét...
 fizetéssel, Charles...
 yezkedett el Holly...
 tt egy benzinkutat...
 rész üzletet nyitott...
 letben kezdett el te...
 ásárolt egy jelent...
 rtokot Playa del...
 lakatlan földnyel...
 erült, hogy az a...
 s olajban leggazda...
 s a bérlok, akik a...
 furnak, bérösszeg...
 zátérik azt az ósz...
 Charles Pickford az...
 tett. 4000 láb mély...
 tólag minden vára...
 ennyiségben tartal...
 nyat”.
 ugyancsak az in...
 agy érdekeltsége...
 és adja az ingatl...
 tekintélyes mellék...
 a szép szöke film...
 y szép összeget je...
 ében az a három...
 Hillben és Santa...
 mit európai tartöz...
 ne szokott adni.
 el szemben anyagi...
 business-manjére...
 ó szerény jövedel...
 t részét nemzetköz...
 ti. Mr. Greenwood...
 kedelmi igazgatója...
 ár a staroknak ta...
 yonának egy részét...
 kti, azonban ő is...
 l és értékpapirok...
 érdekesebb mellék...
 azonban kétsége...
 akinek Bakersfiel...
 tenyészállatkeres...
 igen intenzíven.

land-expe-
vezetője:
10
 A nébet kormány...
 y nagy Grönland...
 meg, amelyben...
 ak dr. Fritz Loer...
 crosok szövetségé...
 az expedició, ame...
 évvel szerelt fel...
 az első, amely a...
 között tölti a te...
 feladata, hogy az...
 lássa el. Ez a...
 nka ezen a hel...
 nszport alkalmá...
 Loewenek le kel...
 méternyi magas...
 dió tagjait éle...
 40 fokra szállott...
 hatalmas hóvíha...
 itz Loewenek en...
 lt elérnie az ex...
 Loewe egyébként...
 osztályu vaskoro...
 Világhírű mete...
 repülőállomáson...
 ai szolgálatot.

Wizo-munka Kolozsváron

Az októberben lezajlott II. országos Wizo konferencia után a cluj-i Wizo-csoport nagy lendülettel vette fel újra a munkát. Egy népes közgyűlés keretében számot adott az elmúlt évi tevékenységéről s leszögezve az ezévi programját, elnökké lelkes óvációval újra a vezetésre predesztinált Wertheimer Samunét választotta meg.

A Wizo intenzíven kapcsolódott bele a helyi csoport munkájába és nem egy akciónak, mint például a Keren Hajjeszód és Keren Kajemeth-akciók — oroszlanrészt végezte el. A munkabizottság készséggel állott mindenkor a Keren Hajjeszód delegáció rendelkezésére és példát mutató volt az az áldozatkészség, amellyel Wertheimer Samuné, Weinberger Nándorné és Léb Jenóné a kampány teljes ideje alatt permanenciában voltak. A Keren Hajjeszód akció kapcsán Schemarja Lewin tiszteletére a Wizo fényesen sikerült teatészt rendezett, mely feledhetetlen élménye maradt a résztvevőknek.

Résztvett a Wizo a sékelakcióban is és igen szép eredménnyel folytatta le a Keren Kajemeth uccai gyűjtőnapot. Tagjai áldozatkészségén és fegyelmzett ségére jellemző, hogy a szünetnélküli esőben kitarítottak reggeltől estig az uccai gyűjtésben.

A Palesztina-munkával párhuzamosan belső nevelőmunka is folyik. Vezetőségi tagjaink nagyrésze heti két órában buzgalommal tanulja a héber nyelvet és anyagilag is hozzájárul a héber tanerő fenntartásához. Nyilvános teáinkon a legkitűnőbb előadók dolgozzák fel a cionizmus és zsidó élet problémáit és kultúrelőadásaink mindenkor nagyszámú hölgyközönséget vonzanak körünkbe. Vaianuné, dr. Mibasehan, Karpin, dr. Weisz Jenő és prof. Silberbusch magasnívójú előadásai biztosították számunkra a további érdeklődést kulturális és Palesztina-munkánk iránt.

Szükebbkörű vezetőségünk és választmányunk kéthetenkénti belső, ugynevezett választmányi teákat rendez nyilvános összejöveteleinket kívül, amelynek zsidó történelmi és bibliai ismertetésekkel végez fontos nevelőmunkát. A zsidó történelem előadására dr. Weissburg Chaimot nyertük meg. Ezeknek a belső teáknak, amelyek mindig más és más vezetőségi tagnál lesznek megtartva, a célja egyben az egy eszméért dolgozó Wizo-asszonyok együttartozásának érzését fejleszteni és belsőlegesebb kapcsolatot teremteni egymás között.

Súlyosan ért bennünket is Erdély zsidóságának nagy gyászja, dr. Eisler Mátyás főrabbi halála, kiről gyászünnepeinkön Wertheimer Samuné elnök emlékezett meg mélyen megindító szavakkal. A nagy halott emlékének megőrkítésére a Wizo Erec Jisraélben olajfakertet kezdeményezett és indított meg.

A Keren Hajjeszód-munkában vezető segünk nemesak Clujon, hanem a vidéken is kivette részét. Wertheimerné elnökön páratlan buzgalommal és agilitással fáradozott a nehéz talaju, Tordán az akció sikeréért. Ugyanakkor a Wizo-gondolatnak is nagy szimpátiákat szerzett.

Kertész Mártonné alelnök, a vidéki szervező munkát most indítja be. Grün Mórné alelnök és Ötvös Béláné pénztárnok a Wizo minden munkájában értékes támogatást nyújtott.

Lázás előkészületek folynak hetek óta a Wizo nagy kultúrelőadására, amely február 8-án lesz megtartva. Az erdélyi cionista élet egyik kiváló reprezentánsát nyertük meg arra, hogy számunkra magyarnyelvű zsidó történelmi szindarabot írjon, amely egészen újszerű, az Ember tragédiájához hasonló képekben vezet keresztül népünk többévezredes múltján. A bírák idejétől, Debóra prófétánó napjaitól a mai Jisuv életéig vonultatja el szemünk előtt Ben Atid, a darab írója, a zsidó történelem főbb mozzanatainak kiszakított részeit, amelyekben a történelem nőalakjai jutnak szerephez.

A darabot eredeti palesztinai filmfelvételek előzik meg. Kiemelkedő pontja lesz az előadásnak Sölomeion makkabeus királynő udvarában lejtett keleti balett-tánc, amelyen Kolozsváron zsidó társadalmának igen tehetséges leányai vesznek részt. A táncokat Pap Vera budapesti mozgásművész tanítja be a modern újszerűséggel.

A történelmi darabot különösen érdekessé és széppé teszi a zenei aláfestés, amely melódrámaszerűen kíséri végig. A zenét a művészkörökben jólismert Boskovics Sándor zongoraművész szerzte.

Az ugyancsak műkedvelőkből álló szereplőit a melódrámanak Forgács Sándor színművész tanítja be művészi hozzáértéssel, amely teljes garanciát nyújt arra, hogy a Wizo előadása igaz

művészi eseménye lesz Kolozsvárnak. Az előadás iránt, amely a Magyar Színházban lesz megtartva, máris nagy az érdeklődés.

Öhlbaum Etus.

Egy budapesti rabló kifosztotta a belgrádi román követség soffőrjét

A belgrádi rendőrség megindította a kiadatási eljárást

Belgrád, január 27. A belgrádi rendőrség kiadatási eljárást indított Pálinkás Mihály noviszadi származású budapesti soffőr ellen, akit — mint ismeretes — a budapesti rendőrség a napokban tartóztatott le rablás miatt. Pálinkás, a vakmerő autósbandita Belgrádban is járt, ahonnan szintén menekülnie kellett, mert betörés és lopás miatt feljelentést tettek ellene.

Az elmúlt év novemberében történt, hogy Magyar Bélának, a belgrádi román követség volt soffőrjének Milos Velikog uccai lakásán megjelent egy toprongyos férfi, akiben Magyar gyermekkorú pajtását, Pálinkás Mihályt ismerte fel. Pálinkás sirva panaszkolta el, hogy milyen nyomoruságos helyzetben van, azt mondta, hogy már napok

óta nem evett és segítséget kért barátjától. Magyar készséggel állt Pálinkás rendelkezésére, ellátta ruhával, enni-valóval és megengedte neki azt is, hogy amíg el tud valahol helyezkedni, nála aludjon. Néhány nappal később Magyar felsége Noviszadra utazott és miután Magyarnek is dolga akadt, a lakásban Pálinkás egyedül maradt. Este azután, amikor Magyar hazament, megdöbbenve látta, hogy a lakását kifosztották, barátja pedig eltűnt. Kiderült, hogy Pálinkás a házbéliek távollétét felhasználva, minden értékes holmit összeszedett és megszökött.

Magyar feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást, de Pálinkást nem sikerült elfogni, mert átmenekült Magyarországra.

Létrejött a megállapodás a kereskedők és a háztulajdonosok között az üzletbérek leszállítására vonatkozólag

Egyes esetekben létrejöhet a redukció, vitáskérdésekben pedig választott bíróság dönt

Cluj-Kolozsvár, január 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az üzletbérek leszállítására irányuló akció eredményre vezetett. A kereskedőknek sikerült békesen megegyezniük a háztulajdonosokkal és a tegnap esti értekezleten már pontokba foglalva meg is fogalmazták azokat az irányelveket, amelyek szerint a bérekredukció történni fog.

Az ülésen dr. Cosma János közjegyző elnök, akinek megnyitóját után dr. Tolciu ügyvéd, háztulajdonos emelkedett szóásra és bejelentette, hogy a bérekredukcióra való tekintettel a maga jóváltából redukálta a házbéreket. Dr. Bartha Ignác ügyvéd, a háztulajdonosok szövetségének ügyésze, a szövetség nevében határozati javaslatot terjesztett elő, amely pontokban foglalja a háztulajdonosok szövetségének a bérekredukcióval szemben elfoglalt álláspontját.

A háztulajdonosok határozati javaslata

A határozati javaslat megállapítja, hogy a háztulajdonosok az üzletbérek leszállítását elvben nem fogadják el. Ezzel szemben kivételes esetekben az olyan üzletbérlő, akinek bérleti szerződése 1931 május elsején túl is érvényben van, igyekezzen a bérbeadóval olyképpen megegyezésre jutni, hogy az érvényben lévő bérszerződés összege a lehetőség szerint leszállítsassék. A béreszállítás semmiesetre sem lehet magasabb az évi bérszeg 20 százalékánál,

de a bérjövedelem a betéti kamatnál kevesebb nem lehet.

Választott bíróság

A vitás ügyek elintézésére a háztulajdonosok, valamint a kereskedők és iparosok közös bizottsága egy háromtagú választott bíróságot delegál, melynek egyik tagját a háztulajdonosok szövetsége, másik tagját a Sfatul Negustorese nevezi meg. Elnöke egy semleges, a lehetőség szerint jogászember lesz. Ez a választott bíróság szóbeli előadások alapján, esetleg kiszállás és helyszíni szemle után dönt. A választott bíróság ítéletét írásba foglalja, de indokolni nem tartozik. A határozati javaslat utolsó pontja szerint, amennyiben az üzletbér igen alacsony, úgy a bérbeadó is kérhet béremelést a fenti feltételek mellett. Ezután az ülést öt percre felfüggesztették, hogy a kereskedők és iparosok a javaslat fölött maguk között tanácskozhasanak.

Felszólalások

Ujbóli megnyitás után Szirmai Károly kéri a határozati javaslat módosítását. Hasonló értelemben szólal fel Löbl Imre kereskedő is. Forgács Miklós az Első Erdélyi Biztosító Intézet igazgatója, a maga nevében kijelenti, hogy adott esetben szükséges a redukció, de ezt általánosítani nem lehet. Mert a viszonyok hatása alatt a bérekredukció önmagától állanak elő. Rózsa Mór ki-

fosolja, hogy a határozati javaslat nem kötelező az összes háztulajdonosokra, mert aki akarja, az elfogadja, aki pedig nem, az nem veti alá magát a választott bíróság döntésének.

Elfogadják a javaslatot

Heigel Lipót nyug. pénzügyi tanácsos a háztulajdonosok nehéz helyzetére mutat rá, majd Körösi Ákos felszólalása után dr. Cosma elnök összegezve az elmondottakat, kijelentette, hogy a háztulajdonosok szövetségének nincs módjában tagjait bérekredukcióra kötelezni. Erre a közgyűlés a határozati javaslatot elfogadta és kijelölte a választott bíróság tagjait. A Háztulajdonosok Szövetsége részéről választott bíró: Heigel Lipót nyug. pénzügyi tanácsos, póttag: Sassu Miklós nyugalmazott ezredes, a kereskedők és iparosok részéről választott bíró: Tuffli Richard alpolgármester, póttagok: Löbl Imre és Dávid Mózes.

A Palesztinahivatal közleménye.

A legközelebbi hajó Konstancából Palesztinába március 17-én, vagy 18-án indul.

Curtius visszaérkezett Berlinbe.

Berlinből jelentik: Curtius német birodalmi külügyminiszter és a genfi nemzet delegációja ma délután Genfből visszaérkezett Berlinbe. A külügyminiszter kedden a birodalmi gyűlés bizottsága előtt beszámol a népszövetségi ülészek eseményeiről. Ezt megelőzőleg Hindenburg elnök is fogadja Curtiust.

A budapesti Erzsébetvárosi Kör emléktáblát állított a kör elleni bombamerénylet áldozatainak. Budapestről jelentik: Az Erzsébetvárosi Kör kegyeletos ünnepséggel leplezte le a kör elleni emlékeztető bombamerénylet 9 áldozatának emléket megőrkítő márványtáblát. Beszédet Dési Géza, Nessi Gyula és Ugron Gábor tartottak.

?

Minden kérdésre feleletet ad a

A GÉNIUS KIS LEXIKONA (1931)

Teljes idegen szavak szótára, sport, filozófia, jog, közgazdaság, technika, stb minden szaváról felvilágosít 40.000 cikk, 800 kép, 64 műmelléklet mert az eddigi 560 lejes bolti ár helyett

ára füzve 200 lej, kötve 240 — lej

KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

TÁRSADALMI LEXIKON

minden tudományt magában foglal, amire a modern embernek szüksége van

Társadalmi tudományok

Szociálpolitika

Szociális kérdések

Gazdaságtörténet

Irodalomtörténet

Film

Zene

Természettudomány stb. stb.

1000-nél több címző

100-nál több munkatárs

számos színes tábla és szövegek közti illusztráció.

Ára díszes vászonkötésben

1500 lej helyett

600 lej és portó

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság CLUJ, P. Unirii (Mátyás kir.-tér) 7.

Betéteket előnyös kamat mellett fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcsó kölcsönöket nyújt.

FIÓKJAI: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely, Nagyváradon és Temesváron.

Saját tőkél 143 millió lei

A FILIÁLT INTÉZETEI: Tordaaranyosmegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Alsófehérmegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Szt.-Keresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár Rt. Szászrégenben és Népbank Rt. Bánffyhadon, Szamosújvári Hitelbank Rt. Szamosújváron.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez! Aruraktárai a vasút mellett.

HIF

Uj Kelet az e...
Főszerkesztő: ...
Felelős szerkesztő: ...
Bukaresti ...
Házasági ...
Cikkeink utánnyo...
megjelöléséve

Anna ...
utols

Hága, január 27.
adott Anna Pawlo
hírű táncosnó utó
land impresszárió
dekes apróságoka
sában. Anna Pa
panaszokdott kör
balsejtelmek gyöt
tartózkodása alata
magasfokú láza v
balesetnél idegso
állapota egyre ro
művészönövel Holl
megkérdeztem t
arra, hogy újabb
tasson.

— Ugyan minek
— mondotta szom
szem sok haszná
amit erre szántur
nyek között.

Anna Pawlowa
volt. Egész vagy
munkájának egész
sorsu emigránsok
Három nappal a
hogy meg fog ha
kusak voltak. A
után öt óra fele
rosszabbtól kelle
injekciókat kapo
felfrissült. A ha
kezdődött. Piado
huzt éven át dol
növel. magánkiv
a másikba roham
dr. Balersky pári
Pawlowa férje. d
művésznő haláltu
Anna Pawlowa
Kezével ugyanol
nált, mint a
„Hattuy halála“
Ez a tánckreáció
hirnevet.

Pawlowát áts
ahol az utóbbi
kövére egy atlik
szövegét fogják
könnyű a föld r
létével a földet.

— Változék
pestről jelentik
zet időjárásprog
kony időjárás v
sel és kisebb v
séklet Budapest
sins.

— Egy ameri
megvásárolni a
társaságot. Lo
amerikai pénzze
ni a nemzetközi
vénytöbbségét.
most a Cook u
alatt áll és az e
azonban India
uralkodó pozici
dekltségnek id
sörendő üzleti,
ményt jelent.

— Ha hasha
gyen be este 2
géet, reggelre e

— Népszerű
Kautsky-kör e
tében, január 2
kezdettel az Ep
termében dr. G
„Védekezés az
és a balesetek
denkit szívesen

— Az indoki
te feleségül eg
Párizsból jelen
esküvő játszód
dar huszonnyo
rizi egyetemi
Lounge indokin
risettát. Dr. R
temre az alkir
származott az
szerelem. A fi
a rákgyógyítás
vel európai hi

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bányászati szövetség napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkjeink utánszámait csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Anna Pawlowa utolsó órái

Hága, január 27. Az Uj Kelet hirt adott Anna Pawlowa haláláról. A világ híri táncosnő utolsó óráiról most holland impresszáriója, A. Krauss közöl érdekes apróságokat az egyik hágai újságban. Anna Pawlowa legutóbb arról beszélt, hogy panaszoktól környezete előtt, hogy halszélnek gyöttrik. Cannesben való tartózkodása alatt influenzába esett és magastoku láza volt. A dijoni vasúti balesetnél idegsokot kapott és azóta állapota egyre rosszabbodott. Amikor a művésznővel Hollandiában találkoztam, megkérdeztem tőle, vajjon gondol-e arra, hogy újabb kosztümöket csináltasson.

— Ugyan minek nekem az új kosztüm — mondotta szomorúan — úgy sem veszem sok hasznát. Szeretném a pénzt, amit erre szántunk, kiosztani a szegények között.

Anna Pawlowa megindítóan jószívű volt. Egész vagyonát és fíradhatatlan munkájának egész jövedelmét szegényorsu emigránsok között osztotta szét. Három nappal a halála előtt már tudta, hogy meg fog halni. Utolsó órái tragikusak voltak. A krízis esütörtökön délután öt óra felé állott be és a legrosszabbtól kellett tartani. Minthogy injekciókat kapott, szívüködése ismét felfrissült. A haláltusa fél tíz órakor kezdődött. Piadowski balettmester, aki husz éven át dolgozott együtt a táncosnővel, magánkiült volt. Egyik szobából a másikba rohant. A halottas szobában dr. Balersky párizsi orvosnár és Anna Pawlowa férje, d' Andrei nézték a nagy művésznő haláltusáját. Megrendítő volt Anna Pawlowa utolsó néhány perce. Kezével ugyanolyan mozdulatokat csinált, mint a színpadon, amikor a „Hattyu halála” című kreációt táncolta. Ez a tánckreációja szerzett neki világ-hírnevet.

Pawlowát átszállították Londonba, ahol az utóbbi években lakott. Sirkövére egy attikai táncosnő sírkövének szövegét fogják vésní: „Legyen neki könnyű a föld, minthogy ő sem terhelte létevel a földet.”

— Változékony idő várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint változékony időjárás várható további lehűléssel és kisebb havazásokkal. A hőmérséklet Budapesten ma délben 3 fok Celsius.

— Egy amerikai pénzesoport akarja megvásárolni a nemzetközi hálókocsi társaságot. Londonból jelentik: Egy amerikai pénzesoport meg akarja venni a nemzetközi hálókocsi-társaság részvény többségét. A hálókocsi-társaság most a Cook utazási iroda ellenőrzése alatt áll és az egész világon, különösen azokon Indiában és Egyiptomban uralkodó pozíciót tölt be. Ennek az érdekelttségnek idegen kezébe jutása elsőrendű üzleti, sőt talán politikai eseményt jelent.

— Ha hashajtóra van szüksége, vegyen be este 2 szem piciny Artin dragéet, reggelre enyhé, biztos széke lesz.

— Népszerű tudományos előadás. A Kautsky-kör előadássorozatának keretében, január 28-án, szerdán este 8 órai kezdettel az Eptómunkás Otthon nagytermében dr. Gaál Sándor tart előadást „Védekezés az ipari betegségek ellen és a balesetek elhárítása” címen. Mindenkit szívesen látnak. Belépődíj nincs.

— Az indokinaí alkirály leányát vette feleségül egy párisi magyar orvos. Párisból jelentik: Párisban érdekes esküvő játszódtott le. Dr. Révész Tivadar huszonnyolc éves magyar orvos, párisi egyetemi tanársegéd, nőül vette Loung indokinaí alkirály leányát. Marisettát. Dr. Révész együtt járt az egyetemre az alkirály leányával és innen származott az ismeretség és a későbbi szerelem. A fiatal orvostudós különben a rákgyógyítás terén elért eredményeivel európai hírt szerzett magának.

Lavalnak nem sikerült koncentrációt létrehozni, de azért kormányt alakított

A baloldali lapok éles harcot jelentenek be az új kormány ellen. Painlevé köztársasági szocialista csoportja is kiharadt Laval kormányából

Páris, január 27. Laval kormányt alakított. Ez a kormányalakítás azonban épolyan kilitástalanul kezdí meg működését, mint Steeg kormánya. Lavalnak ugyanis nem sikerült koncentrációt létrehozni s így kormánya inkább a jobboldali pártokra támaszkodik. Laval komoly többségre nem számíthat. Laval kormányalakításáról a következő tudósítások számolnak be:

Painlevé szocialista köztársasági csoportja is kiharadt Laval kormányából, mert a csoport azonos álláspontra helyezkedett a radikális és radikális-szocialista csoporttal. Az új kormány főképpen Loucheur és Tardieu pártjaira támaszkodik. Ma a kormány már megtartotta első minisztertanácsát. A kinevezések szerdán jelennek meg a hivatalos lapban. A baloldali lapok éles harcot jelentenek be a kormány ellen. A kormány jelenlegi összeállításában mintegy 25-30 főnyi többségre számíthat a kamarában.

A radikális és radikális-szocialista

csoport elutasította Laval ajánlatát és nem volt hajlandó igénybe venni a felajánlott öt miniszteri és négy államtitkári tárcát.

Ezzel a koncentráció meghiusult ugyan, ennek ellenére Laval megalakította kormányát. Miniszterelnök és belügyminiszter Laval lett, külügyminiszter Briand, igazságügyminiszter Berard, hadügyminiszter Maginot, földművelésügyi miniszter Tardieu, közoktatásügyi miniszter Rountan, pénzügyminiszter Flandin, kereskedelmi miniszter Rollin, gyarmatügyi miniszter Reynaud.

Laval ma délben 11 órakor bemutatta munkatársait Doumergue köztársasági elnöknek az Elysée palotában.

Az új kormány a régi Tardieu-kormány többségére fog támaszkodni. A lapok pártállás szerint ítélik meg az új kormány esélyeit. A legtöbb lap sajnálja, hogy a koncentrációt s ezzel a tartós kormányzás lehetőségét nem sikerült elérni.

— A Nőegylet felkéri mindazokat, akiknél bálí és tiszteletjegyek vannak, hogy a Nőegylet otthonában ma d. u. 5 óráig elszámolni sziveskedjenek.

— Zsidó igazgatót neveztek ki a népszövetségi tanács titkársága mellé. Genfből jelentik: A népszövetségi tanács kinevezte a Franciaországból származó Haas Berthold nevű zsidót a népszövetségi titkárság forgalmi osztályához igazgatói minőségben. Haas az első zsidó, aki a népszövetségi titkárság mellé, mint igazgató működik.

— A hármas zsidó bál nagy előkészületei. Nem volt Erdély zsidóságának az utóbbi 20 év alatt oly fényesnek ígérkező bálja, mint a folyó hó 31-én, szombaton este 9 órai kezdettel megtartandó és a legváltozatosabb szórakozásokban bővelkedő Zsidó Nőegylet, Arvagondozó és Zsidókórház bál. Az ország minden részéből káppják a Zsidókórház Egyesület, Arvagondozó és Nőegylet a bejelentéseket, szobamegrendeléseket e bábra. A kolozsvári nőiszabók túl vannak halmozva a bálruhák elkészítésével. A rendezőség gondoskodott e célból megfelelő számú táncos fiatalemberekről is, programjába vette táncverseny, szépségverseny és a szün óra alatt egy tréfas újság kiadását is, a melyben a jelenlévő hölgyekről megemlékezik. A rendezőség ezuton kéri fel a vidékről bejövő és a bálon résztvevő családokat, hogy szobamegrendeléseiket legkésőbb esütörtökig a zsidó kórház irodájába jelentsek be, hogy kellő számú lakosztályról gondoskodhasson. Mindazok, kik tiszteletjegyeiket be nem váltották, sziveskedjenek azt a rendező egyesületek bármelyikéhez befizetni.

— Cionista Dienst. A kolozsvári Zs. N. Sz. helyicsoportjának ma esti Dienst jén Jámbor Ferenc, az Uj Kelet felelős szerkesztője tart előadást „Az erdélyi zsidó közélet keresztmetszete” címen, a City kávéház különtermében.

— Megindultak a tárgyalások a Jewish Agency és az Aguda között. Berlinből jelentik: Az elmúlt héten a Jewish Agency és az Aguda Jisrael képviselői között tárgyalások kezdődtek. Emlékeztet, hogy az Aguda nagygyűlése Bécsben határozatot fogadott el, amely szerint az Aguda nem hajlandó résztvenni a Jewish Agency munkájában. Abban az esetben azonban, ha az Aguda gazdasági és politikai térre korlátozna működését és kikapcsolná a kulturális részt és egész működését alávetné a vallástörvény autoritásának, szó lehet az együttműködésről. Az Agency adminisztratív bizottsága válaszolt az Aguda vezetésének és ebből a válaszból kiderült, hogy az Agency nem látja magát abban a helyzetben, hogy alávesse magát az Aguda követelményeinek. Mindazonáltal kívánatosnak tartja, hogy az erc jiszráeli munkában az Aguda a Jewish Agencyvel együtt működjön. A berlini tanácskozások az együttműködés módzatait vannak hivatva megállapítani.

— Tüntetének a sztrájkoló madridi diákok. Madridból jelentik: A sztrájkoló főiskolai hallgatók felvonulásokat rendeztek és lármásan tüntettek a kormány ellen letartóztatásban lévő tanáraik és társaik fogvatartása miatt. A rendőrség több ízben szétoszlatta a tüntetőket.

— Német-amerikai kereskedelmi kamara alakult Kölnben. Berlinből jelentik: Kölnben egy német-amerikai kereskedelmi kamara alakult, melynek megnyitó ünnepségén részt vett Shakkett berlini amerikai nagykövet s beszédet is mondott.

— A nagyváradi „Schomre Schabosz” iparosegyesület közgyűlése. Nagyváradról jelentik: Elénk érdeklődés mellett tartotta meg Nagyváradon a Poale Cedek „Schomre Schabosz” iparos egyelet tisztújító közgyűlését, amelyen igen szép számban megjelentek az egyesület tagjai. Weisz Sámuel elnök nyitotta meg az ülést és vázolta azokat a nehézségeket, amelyekkel az egyesületnek a változott rendkívüli súlyos viszonyok következtében küzdenie kell. A „Schomre Schabosz” iparosoknak súlyos a küzdelmük, mivel a szombat megtartása óriási áldozatokat követel. Tagjaink a súlyos gazdasági viszonyok és a nyomasztó adóterhek miatt bezüntették üzemüket. Akik még felszínen állnak azok üzemeiben is szünetel a munka. És mégis elismeréssel adózik a tagok áldozatkészségéről, mert erejükön felül támogatják az egyesületet. Weisz Sámuel elnöki megnyitóját után Blau Sándor jegyző felolvasta az elmúlt év pénztári és Grosz Ignázt az egyesület elmúlt évi működéséről terjesztett be jelentést, amelyeket Kohn Dávid, Urám Mihály, Brüder József, Ungerleider Mór, Spitzer Benjamin és Klein Bernát tagok hozzászólása után egyhangulag elfogadták. Weisz Sámuel elnök bejelenté, hogy a beszámolóban említés tételtt arról, hogy a Poale Cedek a jövőben nagyobb gondot óhajtat fordítani az ifjuság nevelésére. Dr. Markovits Ignázt és Wasserstrom Sándor hozzászólásai után dr. Váradi Ödön választási bizottsági elnök és egyesületi ügyész elnöklete mellett megválasztották az új vezetőséget, amely a következők: Diszelnök: Benjamin főrabbi, Kohn Dávid és Lebovits Rudolf örökös tiszteletbeli diszelnökök, Schwartz Jakob elnök. Weisz Sámuel társelnök. Katz József alelnök. Blum József pénztárnok. Klein Jakob, Rosenberg Adolf, Weinberger Ede gondnokok. Dr. Váradi Ödön ügyész. Spitz Arthur ellenőr. Blau Sándor jegyző. Grünbaum Vilmos, Klein Sámuel, Spitzer Benjamin számvizsgálók. Dr. Markovits Ignázt és dr. Timár Miksa tiszteletbeli egyleti orvosok. Előjáróság: Blau Ignázt, Brüder József, Deutsch Simon, Ferenc Sámuel, Goldstein Salamon, Kohn Dávid, Kaufmann Sámuel, Lebovits R. Mandel Béla, Robitsek Béla, Schwartz Ignázt, Urán Mihály, Ungerleider Mór, Vadász Albert, Wollák Imre, Seidler Benjámín. Választottak még azonkívül egy 30 tagú választmányt. (Blza.)

NAPRÓL-NAPRA

A spanyolországi Alicantéból jelentik, hogy a Cartagena-Barcelona hajóútvonalon a Meza spanyol hajó elsüllyedt. A katasztrófánál 13 ember vesztette életét. Csak négy hajótöröttet sikerült kimenteni.

A Bécsben elhalt Batthyány-Strattmann László herceget Kormenden ravatalozták fel s temetése ma délelőtt volt Németújváron. Tegnap nagy sokaság vonult el a világhíri szemorvos és emberbarát koporsója előtt.

Takamatsu japán herceg és felesége kedden egyeneyed kettőkor érkeztek Budapestre, ahol a pályaudvaron a kormányzó képviselője, továbbá gróf Khuen Héderváry Sándor rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter fogadták. A hercegi pár lakása a Duna palotában van. Két órakor a hercegi pár magánkihallgatáson jelent meg a kormányzóknál. Este tiszteletükre az Operában diszeloadás volt.

Newyorki jelentés szerint a Brazília érkező olasz légi flotta a nyár folyamán tesz látogatást Newyorkban. Az olaszok nagyszabású propagandarepülést készítenek ez alkalomra elő. A tizenegy Dél-Amerikába érkező olasz hidroplán közepamerikai kikötőben be fogja várni Rómából újabb 49 hatalmas bombavető repülőgépet Amerikába érkezését s az egész raj együttesen repül Newyorkba.

Berlinben a Spree folyóból holttestet fogtak ki fején lött sebbel. Megállapították, hogy a holttest taxiató sofforrjéé, akit ismeretlen utasa meggyilkolt és kirabolt. A nyomozást megindították.

A Day Mail kairói távirata szerint az olasz gyarmati csapatok Lybia délkeleti részében hosszas és véres harcok után birtokba vették a kufrai oázist s ezzel megteremtették déli és keleti irányba előretörő pacifikációjuknak bázisát. A harcok mindkét részen számos emberáldozatot követeltek.

Soha ilyen olcsó

könyvvásár

75%

árleszállítás

III.	
Dosztojevszkij:	
Goldjakin 170 oldal	36
Megmételezettek, 1-2 kötet,	142
Emlékiratok a holtak házából	40
Fehér éjszakák	23
Megalázottak és megszorítottak	
1-2 kötet	36
Kamasz, 1-4 kötet	72
Szegény emberek	18
A kis hős	18
Nagyváros	36
Sztejepanicskovo, 1-2 kötet	58
Flaubert: Bovaryné	40
Maupassant: Erős mint a halál	40
Poe: Pym Gordon Arthur	49
Carlyle: A francia forradalom 3 k.	120
Ferrero: Róma nagysága 1-4 kötet	240
Emerson: Essayk	46
Finot: A boldogság tudománya	53
Maeterlinck: Szegények kincse	40
Meesnikov: Optimistavilágnézet	40
Tagore: Az élet megismerése	22
Wilde: A szépség filozófiája	40
Guyan: Modern esztétika	40
Wagner: Művészet és forradalom	40
Chesterton: Hagyományok	40
Brandes: Korok, emberek	40
France: Corgnard abbe	53
Markovics R. Szipériai garnizon	80
Stefan Zweig: Amok 2 kötet	80
Szabó D.: Elsodort falu 3 k.	120
Móra F. Enek a buzamezőkről 2 k.	80
Thomas Mann: Buddenbrook ház 3 k.	120
Makkai Sándor: Ördögsekér 2 kötet	80

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában. Vidékre utánvéttel vagy az összeg előzetes beküldése mellett szállítunk.

...lyett
 ...ortó
 ...osztályában

KÖZGAZDASÁG

A pénzügyminisztérium újabb intézkedésekkel szorítja meg a szeszgyártást

Bucaresti-Bukarest, január 27. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A pénzügyminisztérium tegnap körrendeletet küldött szét az összes pénzügyigazgatókhoz, amelyben új intézkedéseket rendel el a szeszgyárak működésének ellenőrzése tekintetében. A körrendelet szerint sem a pénzügyigazgatók, sem az inspektörök nem jelentik pontos időben a minisztériumnak, hogy a szeszgyár mikor kezdi meg, illetőleg szünteti be a szesztermelést és így a minisztérium ezidőig nem tudja, hogy melyek azok a szeszgyárak, amelyek működésben vannak.

Ebből a célból a pénzügyminisztérium elrendeli, hogy minden egyes esetben, amikor egy szeszgyár ipariszeszt, vagy borszeszt termelni kezd, tehát az első párolásnál, amikor a pénzügyi inspektör az összes intézkedéseket megtette, a gyár mellé kirendelt „agent de control” azonnal jelenteni tartozik a pénzügyigazgatóságnak. Ugyanaznap a pénzügyigazgatóság, mielőtt kézhez vette az „agent de control” értesítést, táviratilag értesíti a minisztériumot, közölve a gyár címét és a napot, amikor a működését megkezdte.

Hasonlóképpen azokon a napokon, amikor a gyár beszünteti működését, tehát az utolsó párolás napján az „agent de control” táviratilag értesíti

a pénzügyigazgatóságot és a pénzügyigazgatóság ugyancsak táviratilag a minisztériumot értesíti a termelés megszüntetéséről.

Ezenkívül a pénzügyminisztérium felhívja alantás hatóságainak figyelmét, hogy a szeszgyárak által benyújtandó deklarációk a szeszgyártásról 11. és 25. paragrafusainak 6., 7. és 8. szakaszának értelmében feltétlenül pontos időben küldendők be, a pénzügyigazgatók pedig azonnal kötelesek felterjeszteni a minisztériumba, feltüntetve a jelentések regisztrálásának pontos dátumát.

Ezek az intézkedések kötelezőek abban az esetben is, ha a gyár csak ideiglenesen szünteti be működését. Ebben az esetben a gyárnak a törvényes határidőn belül értesítenie kell a pénzügyminisztériumot, hogy működését beszünteti. Ugyanakkor indokolnia kell az üzem beszüntetését és ha csak a minisztérium engedélyezi, a gyár csak akkor szüntetheti be a gyártást, a minisztérium által meghatározott időre. Kivételt képez vis major esete.

A minisztérium a legszigorúbb büntetéseket helyezi kilátásba azokkal a tisztviselőkkel szemben, akik ezeket az utasításokat nem teljesítik a legszigorúbban.

A munkanélküliség legújabb statisztikája. Genfből jelentik: A nemzetközi Munkaügyi Hivatal egyik szakértő bizottsága a jövő hét folyamán tanácskozik a munkanélküliség leküzdéséről. A bizottság már eddig is elkészített néhány erre vonatkozó gyakorlati tervet. A Munkaügyi Hivatal a konferencia elé fogja terjeszteni a világ munkanélküliségéről beszerzett adatait. Ezekből kitűnik, hogy Európában jelenleg a munkanélküliek száma megközelíti a tizenkétezer milliót. Az egész világ munkanélkülijét huszonegymillióra lehet becsülni. Európában ezidőig hozzávetőleg kétszer annyi a munkanélküli,

mint az elmúlt évben. Németországban 4 és fél—5 millió, Nagy-Britanniában 2 és fél—3 millió, Olaszországban fél-millió, Lengyelországban 250.000, Csehszlovákiában 150.000, Japánban 400.000 a munkanélküliek száma.

Amerikában emelkednek a betétek. Newyorkból jelentik: Az American Banker című pénzügyi újság közlése szerint a nagy gazdasági depresszió ellenére az Egyesült Államok száz nagy bankjában 1930-ban a betétek 300 millió dollárral emelkedtek. Ezzel a számmal az említett bankok betéti átlaga elérte a 22.158 millió dollárt.

Színház—Mozi

A román opera műsora
Szerda, jan. 28: Pámlson és Delila.
Péntek, jan. 30: Sámangókisasszony.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJANAK KÖZLEMÉNYEI

A velencei kalmár. Shakespeare-repiriz lesz csütörtökön este a Magyar Színházban. A nagy brit géniusz sokat vitatott, de mindesetre egyik legnépszerűbb darabja. A velencei kalmár meg, új betanulásban és új szereposztásban. A rendezés munkáját Fekete Mihály végezte, aki a címszerepet is alakítja. Portia híres szerepét Kaszab Anna játssza. Egyébként az egész drámai együttes résztvesz a velencei kalmár előadásában.

Az okos mama. Az ugynevezett nagy premiérek hangulata fog uralkodni szombaton a Magyar Színházban. A budapesti színházi szezon legnagyobb sikerű operettje, Az okos mama kerül színpadra, parádés szereposztásban, fényes kiállításban. Az okos mama librettóját Szenes Béla eszméje nyomán Békeffy István írta s el lehet mondani, hogy ilyen kitűnő, szellemes, fordulatos, értelemes librettó eszemded ota nem fordult elő az operettirodalomban. Ha zenéje nem volna, akkor elsőrendű vigjátéknak kellene mondani Az okos mamát. Ehhez a pompás librettóhoz komponált Lajthay izig-vérig modern muzsikát. Az okos mamát négy egymásutáni előadásra tüzte ki a színház. A darab főszerepeit Poór Lili, Kondor Ibolya, Kertész Mancsi, Nádor Jenő, Földényi László, Tompa Béla, Ihász Aladár játsszák, utóbbi végzi a rendezés nagy munkáját is. A zenekart Komjáthy Károly vezényli.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Szerda fél 9-kor: Nótás kapitány. (10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárral. Ssz. 162.)

Csütörtök fél 9-kor: Velencei kalmár. (Új betanulásban, új szereposztásban.) 27. B. bérlet. Ssz. 163.)

Péntek fél 9-kor: Huszárfogás. (10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárral. Ssz. 164.)

Szombat d. u. 3-kor: Alvinczi huszárok. (Ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárral. Bevezeti dr. Kende János tanár. Ssz. 165.)

Szombat este fél 9-kor: Az okos mama. (Operett újdonság először. Poór Lili, Kondor Ibolya, Kertész Mancsi, Tompa, Ihász fellépésével. 24. Premiérbérlet. Ssz. 166.)

Vasárnap d. u. 6-kor: Az okos mama. (Operett újdonság másodszer, bérletiszűnetben, rendes helyárral. Ssz. 167.)

Vasárnap este 9-kor: Tommy és társa. (10, 20, 30, 40, 50 lejes mozihelyárral. Ssz. 169.)

Hétfő fél 9-kor: Az okos mama. (Operett újdonság harmadszor. 29. A. bérlet. Ssz. 169.)

Kedd fél 9-kor: Az okos mama. (Operett újdonság negyedszer. 28. B. bérlet. Ssz. 170.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

Szerdán utoljára 3, 5 és 7 órakor: I. A világ legszebb asszonya, a főszerepben: Billie Dowe. II. Serdülő leányok, a főszerepben: Grete Mosheim. Helyárrak: 20 és 10 lej.

RADIO MUSOR

IDŐ: KÖZEP-EURÓPAI
Szerda, január 28.

Budapest. 9.15: Hangverseny. 9.30: Hírek. 12: Déli harangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.45: Hírek. 3.30: Morse tanfolyam. 4: „A tej felhasználásának módjai régen és most”. — 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Somlay Károly novellái. — 5.30: Az Első Budapesti Citerakör hangversenye. 6.30: Olasz nyelvoktatás. — 7: Franck Caesar: A dur szonáta. — 7.30: Gyorsírótanfolyam. 8: A szegedi városi színház bemutató előadásának közvetítése. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

Majd: A m. kir. Operaház alakult zenekar hangversenye.

Bukarest. 12.50: Grammfón. 16: Házi zenekar. 17.15: Házi zenekar. 19: Grammfón. 20: Zongoraszó. 22.30: — Az Ansa templom énekara.

Belgrád. 16: Grammfónhangverseny. 17: Hegedűhangverseny. 17.30: Jazzgrammfón. 20: Zongorahangverseny. 20.30: Operaáriák. 21.10: Esti hangverseny.

Berlin. 19.20: Táncczene. 21.40: Igon Sztravinszkij: Oktett az énekekadémiából. 22.10—0.30-ig táncczene.

Pozsony. 17.45: Hegedűsönáták. — 19.20: Tánccgrammfón. — 19.30: Fuvós együttes.

Breslau. 19: Grammfónhangverseny. Verdi műveiből. 21.30: Könnyű zene. 22.50: Kabaré. Grammfónlemezek.

Hamburg. 18.15: Tarka-est. 20: Operettelőadás. 23: Könnyű zene.

Kattowitz. 17.45: Hangverseny.

Milánó. 19.30: Könnyű zene. — 20.45: Kamarazene. 23.55: Vendéglői zene.

Oslo. 20: Házi zenekar hangversenye. 22.35: Táncczene.

Róma. 20.55: Operaátvitel.

Prága. 20.30: Enekhangverseny. Cseh szlovák, szlovák és szerb népdalok. 21: Szimfonikus hangverseny.

Zürich. 17.15: Grammfón. 20: Házi zenekar.

Csütörtök, január 29.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Pontos idő. 16.50: Grammfón. 17: Zenekar. 17: Időjelzés. 17.15: Gyermekek. — 17.30: Rádiógyetem. 19: Grammfón. 19.30: Angol lecke. 20: Hangy. 20.30: Szimfonikus hangy. Közben 21 órakor előadás. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: Grammfónhangverseny. 9.30: Hírek. 12.05: Zenekari hangverseny. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.45: Hírek. — 4: Rádiógyetem. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5.10: A földművelésügyi minisztérium előadása. 5.45: A kerítő fejlődése. 6.45: Angol nyelvoktatás. 7.10: Cigányzene. 8.10: Lili énekes színmű. 10.10: Francia előadás. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 10.45: Basilides Mária dalesteje. Majd: 12.30: Fejes szalonzenekar.

Bécs. 19.35: Bécsi dalok. 22: Jazz.

Berlin. 21.20: Bruckner: D-moll szimfónia.

Breslau. 20.30: Sziléziai népdalok.

Hamburg. 23.30: Kávéházi zene.

Lipsee. 19.30: Operetttek.

Stuttgart. 21.30: Szimfonikus hangverseny.

Varsó, Kattowitz. 19.25: Grammfón. 20.15: Hangverseny.

Poznan. 20.30: Szólisták hangy.

Milánó. 19.30: Hangy. Verdi, Brunetti, Gounod, Martelli műveiből.

Róma. 20.40: Kwartett. Schubert, Mozart, Perosi, Verdi és Gounod operáiból.

Belgrád. 22.30: Házizenekar. Kálmán, Tosti, Lehár művei.

Ljubljana. 20.30: Zenekari hangy.

Oslo. 20.30: Zenekar.

Prága. 21.30: Zongorahangverseny. — 22.20: Orgonajáték.

Pozsony. 17.50: Hegedűhangy.

London. 20: Katonazene. 22.45: Hegedűverseny.

Weininger Ottó:

Nem és Jellem

Leszállított ára most egész vászonkötésben 222 lej.

Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

Apró hirdetések

— Könyvelési órákat, könyvek rendbehozását, román, magyar, német nyelvű írás tanítását, valamint levelezést jutányosan vállalom. Szívós megkereséseket „Könyvszakértő” jellegre kérek.

Perfekt könyvelő, aki egyben tökéletes román, magyar, német levelező, magyar, német gyorsírást tud, nagy praxissal rendelkezik, állást keres. Esetleg óras könyvelést is vállal. Megkeresések „Akadémikus végzettség” jellegre kiadóra kéretnek.

Mindennap frissen fejt kóser tehén és bivalytej, valamint egy tehéntől fejt csecsemőtej kapható Schwartz Ignác vegetárius éttermében. Reg. Ferdinand 10. szám.

Izléses kézimunkák, csipkebevarrás, kézimunkaelőnyomdai munkák, művészies diványpárnantörzások jutányosan árban Fisch Böske kézimunkaszalonjában, Malom u. 16.

Felsőkereskedelmi végzett, katonai kötelezettségének eleget tett, 23 éves zsidó fiatalember, ki a román, magyar és német nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja, megfelelő alkalmazást keres. Esetleg későbbben benősülés is lehetséges. Ajánlatokat „Szolid 1931” jellegre a kiadó továbbítja.

Két nagy pénztárszekerény, egy szárazasztalok és gyári berendezési tárgyak eladó. Léb és Rózsa Cal. Regele Ferdinand 70.

Perfekt német, mérlegképes könyvelő kereskedelmi vagy ipari vállalatnál állást keres. Cim: Preisler, Szent egyház u. (Str. Juliu Maniu) 11.

Hamburgi zsidó fiatalember jó módszerrel német órákat ad olcsó díjazás ellenében. Cim a kiadóban.

Regáti zsidó orvostanhallgató román, francia, matematika órákat ad, gyermekek tanítását vállalja lakás ellenében is.

Gyorsírási órákat adok. Str. Gen. Berthelot (Eötvös ucca) 25.

Két méter széles perzsaszővőszék eladó. Str. Gen. Berthelot (Eötvös ucca) 25. Ugyanott perzsa minták is eladó.

Intelligens izr. leány elmenne házzelvezetőnek jobb izr. családhoz. A főzéshez segédkezik. Cim: Salomon Hermann címén Soma Loti Cluj, Str. Paris No. 39.

Olcsó francia kurzushoz kerestetik egy-két partner. Cim a kiadóban.

A cionista kongresszus elé

Fontos könyvujdonság!
Most jelent meg német nyelven a palesztinai Jewish Agency központi irodájának kiadásában Londonban:

1. Az angol alsóház Palesztina-vitája

Gyorsírási jegyzetek alapján elkészített jelentése az angol alsóház 1930 november 17-i ülésének.

Ára 1.50 márka.

2. Leonard Stein, a brit kormány 1930 októberében kiadott Palesztina Fehér Könyv ellen beadott memorandum

Ára 1.50 márka.

Beszerezhető: az Archiv der Zionistischen Organisation utján Berlin, W. 15. Meinekstr. 10.

Könyvkereskedők és nagyobb számú példányok rendelők megfelelő engedményben részesülnek.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKÉRE
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

XIV. ÉVF.
Cluj—Kol
január 2
5691 ÉV

As Uj Kelet az
és házassági a
napl
Ökkeink után
örörrás megjel

Készíratokat ne
megörzésükre

Nem kérjük Rendezz tési há

mert az előfi
len bázisa az

Egy egész ges törve

Az igazságügy
pant érdekes, ropp
pant fölösleges
jesztett a kamara
mondja, hogy a
kivéve, az állam
ja a tavalyi kiv
Vagyis más zsova
automatikusan ki
amelyen csak ak
toztatni, ha va
vagy az adóalany
az adófizető jöve
Mindenesetre r
ságyminisztertó
mánytól, hogy az
mechanizmusát e
szépen leegyszerű
vető bizottság, ne
zások, a végnélkü
valyi könyvből be
kat az idei köny
egész adókievetés.
majdnem megha
pompás törvény
Kolombusz-tojása
is és majdnem ig

És itt jön az a
felborítja az igaz
dog és egyszerű e
egy apró baj va
Egészen apró baj
amely miatt, enyh
lősleges ez a hat
vaslat. Ugyanis
tozott a jövedelm
mindenkinek keve
és így alig fog a
zető is, aki szó
abba, hogy auto
adójával rojják
igazolni fogják
csökkenését és ké
leszállítását. Akk
dődik az egész ad
volt az egyszerűs
kidolgozni, parl
és ráadásul még

Egyébként még
ért kár volt. A
hitte, hogy szer
nál azzal, hogy a
dozati adók cin
pénzügyminiszter
az idén ugyanann
mint tavaly, a tis
mintegy 25 száza
tést kell majd ad
be lehet tölteni a
kat. Ez a finánc
szerű és olyan pri
ezért sem stimm
történik? Nem be
az erkölcsi hátrá
tésredukció jelen
terségesen tenyés
az éremnek csa
másik oldala tal
állam szempontjál
adóalany adójával
dalmi osztály fog
agyon a pénzügy
viselők nem tud